

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

209. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1933. évi szeptember 14

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés díj címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETESEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Keleti szemmel Nyugaton

Ó, te szegény kelet-európai ember, aki az utazásra csábító szezon elérkezével izgatottan kutatsz térképeden egy nyugodt, viharmentes hely után, ahol elfelejtkezhetsz egy időre minden otthoni bajról, dunavölgyi krizisről... Végre mégis elindulsz. Óvatosan elkerülöd a vájci havasokat, mert már a kies kantonok békéjét is megzavarták Hitlerék; nem szállsz ki Montecarlóban sem, mert a lapokban arról értesültél, hogy a monacói nép elégedetlen hercegével: a Piéneusok szépeséges tájain sietve lefugyonyozód kupéd ablakait, nehogy szemtanuja légy, miként bunyózzák egymást Andora lakosai. Elkerülöd a lázongó városokat, mert ugyebár munkanélkülieket, utcái harcokat odahaza is láthatsz. Külföldre felejtieni jöttél... Utazol nyugtalanul tovább. Biarritzról északra fel már sendesebb, nyugodtabb az élet, mert nem látsz egyebet, csak az óceán végtelen hullámain, és megállsz Deauvilleben, és elképzeled a szemed a félvilág idescsüregébe szép nőstényei előtt. Autók pompás parádája! Ezeregyéjszaka minden lucusa és pénz, pénz hullámként itt végtelenül, mint a közeli partot verdeső tenger. Jókédvet, mámost látsz, akármerre tekintsz és boldogan kiáltasz fel: — hol itt a baj?

Hogy változatosabb legyen szórakozásod, Párisba rándulsz egy este. Az újfajta bugatti automotrice másfélóra alatt Deauvilleből a fővárosba röpit. Ragyogó fényárban uszik az öreg háztetők alatt a kapitális élet. A Champs-Élysée mint egyetlen, hatalmas villanyfényfolyam lömpölyög az Etoiletól a szabályos Concorde-ig. És a szűk utcák is tele poézissal, romantikával, összebuvó párokkal, pontosan úgy, akár René Claire című filmjeiben látni. Hatalmas magatínók; teli kávéházak; a Folies Bergéresen minden este elkelnek a jegyek, a Casino de Paris-ban már évek óta dobálja azonos derekáról Josephine Backer a pompás husu banánt. Hol itt a baj...? A nagy párisi betülepődőkön nyoma sincs a krízisnek, a francia írók színes leírásokat, fűszeres naplókat küldenek Océánia exotikus szigetvilágából, akár csak Pierre Loti idejében. Nincs itt semmi baj; lassan, annyi szédület közben elfelejtet az egész dunavölgyi nyomorúságot, csak rossz álomnak tartod.

Hol itt a baj...? Ott a baj, hogy anjint ülsz a Café des Capucines ragyogó teraszán és olvasgatsz az esti lapokat, hirtelen az illusztrált oldalon felfedezel egy képet és alatta ezt az írást: Erdélyben, Máramarosban falvakat sodor a Tisza áradata: az inségsújtotta vidéken nagyméretű krízis pusztít... — A kép valóban borzalmas: összedől, alaktalan kunyhók bukácsolnak az áradatban és messzi a partokon és csónakokon kezüket forduló nyomorult emberek. Ismerősök! Ismered őket... Üzenet Szegényországból... Még két évvel ezelőtt te is fiatal társaidal együttjártad Szegényországnak nyomorogó falvait és most ime, találkoztl az ismerős tájakkal egy párisi kávéházban, luxusatők és csillogó filmidánuak képei között, mint egy messzi, nagyon messzi világ furcsa exotikuma a párisiak számára. Mert neked, szegény kelet-európai, nem

A belpolitikai front egyre izgalmasabb eseményei

Nálunk nem a pártok között, hanem az uralmon lévő pártban zajlik le a nagy világnézeti háború

A nagy szovétai felvonulás

Mihalache bombája kétirányban is robbant

Bukarest, szeptember 13

Vajda miniszterelnök az elmúlt héten pillanatnyilag megmentette kormánya hajóját az elsüllyedés veszedelmétől. Sikertült az uralkodó bizalmáról olyan bizonyítékokat szereznie, amelyeknek birtokában kivédhette a hirtelen keletkezett szélvihar első támadásait és a helyén maradt. A vihar azonban nem ült el, sőt egyre hatalmasabb méreteket ölt. Az ország közvéleménye pedig feszülten figyel, mert egyre több jelenség mutat arra, hogy a kormánypárt kebelében ezuttal keletkezett zűrzavar már nem egyszerű pártpolitikai villongás, hanem ennél sokkal több és jelentőségesebb. Nemcsak személyi, hanem eszméletlen ellentétet is rejt magában s ebben a pillanatban már arról van szó, hogy a kormánypárt kétfelé szakadt tömegeinek

harcából minden körülmények között rendszerváltozásnak kell megszületnie.

Tagadhatatlan, hogy az ország új fordulatok küszöbén áll s bár ebben a pillanatban még kiszámíthatatlan, hogy merre kanyarodik el a kibontakozás iránya, mégis — következtetésekkel és az eddigi események összefogásával és értékelésével figyelemztetésként is meg lehet kockáztatni azt a jóslást, hogy fasizmusnak romániai változata kifejlődében van. A kérdés ma már egyre inkább csak annyi: hogy ki csinálja meg ezt a romániai jobboldali rendszert: Vajda miniszterelnök-e, a diktatura formájában, vagy Maniu Gyula a tömegek erejére és hajlandóságára való hivatkozással. A lényeg ma már: ugyanaz, csak a forma kérdéses; diktatura nevet kapjon-e Vajda kezéből az új uralmi rendszer, vagy a „népakarat” nevét viselje Maniu zászlóján.

kozó megnyilatkozásait nem ítélte el, nem helytelenítette. Egyetlen elítélő, vagy helytelenítő szava sem volt. A kiadott hivatalos nyilatkozat csak annyit szögezte le, hogy a kormánynak ezután is a legkomolyabb szándéka megtartani a nemzeti valutát a stabilizációs szerződés keretein belül és ettől a kormányt senkinek az ellenvéleménye nem térítheti el.

Ez a nyilatkozat eléggé mutatja azt, hogy a kormánynak mi fájt Mihalache lázadásából. Ez azonban nagyon fájt. Amint hivatalos kormánypárti körök mondják, Mihalache a legutóbbi fegyvelemsértést követve el s nyilatkozatával komoly károkat okozott. Madgearu pénzügyminiszter ugyanis három nappal ezelőtt tett újabb elkötelező nyilatkozatot a lej stabilitásának megőrzése mellett. Erre a nyilatkozatra bunkócsapásként jött a kormánypárt alelnökének revalorizációt követelő megnyilatkozása. Az nem volt titok, hogy Mihalache ebben a kérdésben is és az új alkotmányozás kérdésében is hónapok óta ellentétben van a miniszterelnökkel, a megállapodás azonban az volt, hogy Mihalache a maga elképzeléseit terjessze a pártkongresszus elé s ha aztán a pártkongresszus neki ad igazat, úgy Vajda visszavonul, ha azonban leszavazzák az előterjesztéseket, úgy Mihalache hajoljon meg a többség akarata előtt. Mihalache nem állotta ezt az egyezséget, hanem éppen olyan körülmények között jött létre, a maga elképzeléseivel a nagy nyilvánosság elé, amikor a kormány amugy is nehéz helyzetben van az egyre inkább kiteljesedő Maniu-kérdés miatt.

Mihalache következtelen volt és önma-

Mihalache kirohanásának következményei

Legutóbbi számunkban részletes beszámolót hoztunk Mihalache cámpulungi kirohanásáról. Ezzel kapcsolatban nem szabad megfeledkezni arról a kétségtől mentes tényről sem, hogy a kormánypárt alelnöke ezt az elképesztő kirohanást a nemzetiparasztpárt ifjusági szervezeteinek a kongresszusán tette. Mihalache az ifjú „gárda” hangulatának a hatása alá került s amikor tagadhatalanul fasiszta megnyilatkozását megtette, „forradalmi” magatartásra ragadtatta magát annak a nemzeti szocializmusnak a jegyében, amely a párt fiatal tömegeit

egyre inkább a hatalmába keríti. A legérdekesebb az, hogy ezekről az eszmékről a kormány legtöbb tagja sem idegenkedik, a felelős helyzet azonban megfontolásokkal jár s Vajda miniszterelnök, aki éppen elegendő kacérkodott eddig is a jobboldali elképzelésekkel, a külföld felé erősen igyekezett a higgadt, megfontolt, az eddigi ígéretekkel és szerződésekkel összhangban levő kormányzás látszatát erősíteni. Azonban ez minden, amiért a kormány az eddigi uralmi rendszert védi s amiért szembe került Mihalacheval. A párt alelnökének a fasizmusra vonat-

exotikumot jelent ez a kép! Te már keleti szemmel nézed ezt az újsághírt és keleti szokáshoz híven, analizálni kezded... Te már tudod, hogy ezekkel az összedőlő házakkal, fuldokló állatokkal együtt az egész kis vagyona odavész a máramarosi embernek. Ez a kép, ez az üdvözlő mellékelt és felébreszt a nyugati szédületből: keleti szemmel, a saját szeméiddel nézed a körülötted zajló nyugati életet, aminek hódító pompája csupán üres potemkiniáda és cifra görögütiz. Ha megkaparod egy kicsit a felületet, észreveszed, hogy számtalan erekből megindult már itt is a latinaképződés. Figyelmesebben olvassa a lapokat és a folyóiratokat, láthatod, hogy az illetékesek leányankéteznék az ifjuság nyugtalanító májájáról. Idegesek a szülők: mi a gyermekünkkel? Megjelent minden ágban a szellemi proletáriátus sötét réme. A fiatalság követelni kezdi a jogait és harcot üzen a

tétlen öregeknek. A generációs elmélet pontosan úgy jelentkezik, olyan viharosan, akár odahaza nálunk hat évvel ezelőtt. Az illetékes hatóság kérő szózatokkal fordul a pályaválasztó ifjakhoz: Ne vesétek meg a kézi munkát! A városok helyett inkább menjetek a falvakba! Ki a faluba! — A faluba? Ott is baj van már: a buzát, a bort nem tudják eladni, az agrárnép súlyos válságba került. Hasonló eszközökkel védekeznek a krízis ellen, mint nálunk. A franciáknak eddig eszükbe se jutott, hogy ünnepezzék a bort, most országos, állami ünnepeket rendeznek Champagneban, Bourgogneban, Tourainben. Úgyes plakátok, reklámok, hangosfilmek hirdetik: — Igyatok bort! Még többet! A víz butit és elszomorít! A bor bátorít és átsegít a világhoz!... Tokajban, Champagneban egyformán ünneplik Bachust. És szegény Bachusnak ettől a szőlőtől elvások a foga, gondol jobb időre,

mikor az ögörögök a szőlőünnepeket minden hátsó gondolat nélkül rendezték meg, mikor egyedül csak a friss must ereje tüzelte vig bachanáliákra a gondtalan szüretelőket, nem pedig a — világkrízist! —

Keleti szeméiddel lassan észreveszed a krízis első nyomait: a lezárt üzleteket. A kirakatokban megjelennek az otthonról jólismert címkék: Végkiárúsítás! — Az állam sorsjegyeket bocsát ki, akár odahaza. Emelik az adókat! Nő a deficit, akár odahaza! Egyes lapok hangoztatják, hogy a francia nép már elment a létfontosság végső határáig... Hohó! Hányszor mondtuk már mi is ezt? És még mindig megyünk a végső határig...

Itt se fenéig tejjel! Sehölse. Itt talán most kezdődik, ne várd meg a vihart, akkor inkább odahaza. Üzent az élet, menj haza, te szegény, meghajszolt kelet-európai ember a sodró áradat partjára és mentsd, ami még menthető! —

gát csufolta meg ezzel a nyilatkozattal. Nem is hetekkel, hanem csak napokkal ezelőtt ő tűzött a legjobban, hogy Boilă ki kell zárni, mert megsértette a pártfegyelmet akkor, amikor a párt vezetőségének tudta nélkül kijött emlékeztető röpiratával. És most Mihalache ugyanígy járt el. Az ő megnyilatkozása van olyan súlyos, ha nem súlyosabb, mint Boilă röpirata.

Mihalache nyilatkozata és a szovátai Maniu-front

A kormánylapok és a kormányhoz közelálló politikusok riadt felhőrdülése valóban indokolt. Azt a hangot, amit Mihalache megütött, nyomban kifogta a Maniu-front, amely most tartja annyira jellemző és kétségkívül elhatározóan jelentőségű kongresszusát Szovátán. Maniu hívei szívesen leszögeznék, hogy a legteljesebb mértékben egyetértenek Mihalacheval, akit már maguk közé is számítnak. Vonatkozik ez a megértés és meleg felkarolás egy a lej revalorizációjának kérdésére, mint minden egyébre, amit Mihalache Cămpulungon mondott.

A szovátai sorakozó alaphangjait tehát Mihalache adta meg. És erre a hangra fognak felsorakozni Maniu mellé a chemarista-csoportok is. A párt ifjúsági csoportjai ezek. Tagjaikat azokból az évfolyamokból szedték össze, amely évfolyamok mentalitására kitörölhetetlen bélyeget nyomtak a cuzista és vasgárdista mozgalmak egyetemi heccelődései.

Mihalache még nem nyilatkozott — nem is nyilatkozhatott, — hogy a szovátai meleg meghívásra Maniu frontjához csatlakozik-e, vagy nem. Most azonban már nyugodtan csatlakozhatik, hiszen eszmileg odatartozik, a pártfegyelmet pedig, a melyért eddig olyan sok áldozatot hozott 5 is kirugta maga alól. Nincs miért haboznia, hiszen a népakarat jelszava alatt létrehozott fasizmus neki is stílusosabb, mint a diktatura.

Most, ugyebár, most már csak stílus kérdése az egész?

Néhány évvel ezelőtt sem Maniuról, sem Mihalacheról nem gondoltuk volna, hogy utjaik ide vezessenek. Pedig, ha jól atátnagondolunk, már akkor bennük volt mindaz, amit most a világpolitikai konjunktúra kiugrat belőlük.

Vajdáról márt régen tudtuk, hogy állandóan kacérkodik a szélső jobboldallal. És hogy most mégis szembekeült a nyíltan zászlóra tűzött fasizmussal, az is csak stíluskérdés. Az adott helyzetben csak akkor szállhat szembe — sikeresen — a kitört viharral, ha diktatórikus eszközökkel tartja meg kezében a hatalmat. A Vajda-féle diktatura pedig megint csak nem lehet más, mint az, amire Vajdának hajlama és stílusa van. A jelenlegi román kormányának semmi szüksége sem lesz arra, hogy a Dollfuss-kormány szerepét játssza.

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökségről szerzett tájékoztatások szerint Mironescu helyettes miniszterelnök és belügyminiszter szombaton visszaérkeztek a fővárosba. Jelenlétere nagy szükség van, tehát meg kell szakítania üdülését.

Hivatalos jelentés az is, hogy szerdára összehívták a minisztertanácsot. Ezen a minisztertanácsos letárgyalják az utóbbi napok eseményeit, Mihalache nyilatkozatát és Maniu híveinek szovátai kongresszusát.

Egy jellemző Vajda-nyilatkozat

Mihalache Cămpulungi beszédével kapcsolatban Vajda miniszterelnök rövid nyilatkozatot adott. Rövid és szinte öntelt nyilatkozatot.

— Súlyos válság felé haladunk — mondotta — de nemcsak mi, hanem a világ minden népe és minden országban minden politikai párt. Ebben a helyzetben az győz, akinek van türelme és erősek az idegei. Nekem pedig sok türelmem van és acélból vannak az idegeim.

HELYSZINI JELENTÉS A SZOVÁTAI SORAKOZÓRÓL

Szováta, szeptember 13.

Délután fél 11 óra óta a Szovátára befutó vonatok szinte öntik Maniu híveit. E pillanatban a tömeget jelentő pártíveken kívül már 35 képviselő és 25 szenátor is Szovátán van. A képviselők közül megérkeztek Bianu Cornel, Rechiteanu, Leonida, Solomon Virgil, Aurel Socor, Pavel Pavel, Boila Zaharia, Suga Liviu, Lazar Elie, Stoichița és mások.

A szenátorok közül jelen vannak Moldovan Valer volt miniszter, Octavian Prie, Poruțiu Valentin, Alexander Vlad nyugalmazott tábornok, Stan Vădrighin, a vasut volt vezérigazgatója, Adrian Popescu, Erdélyi Joan, a Consiliul Dirigent volt tagja és még többen Maniu régi hívei közül.

Óráról-órára rengeteg távirat érkezik, amelyekben Maniu hívei nyilatkoznak és leszegeznek, hogy rendíthetetlenül támogatják vezérük célkitűzéseit és politikáját.

Az eredeti program szerint délután 12 órakor kellett volna a konferenciát a Regina Maria-teremben megkezdeni, de még nagyon sok résztvevőt várnak. Különösen sok román intellektuel van utban Szovátára és bejelentették érkezésüket a bukaresti és kolozsvári chemaristák kiküldöttjei is, akik szintén utban vannak. Megérkezett Tataru kanonok, a balázsfalvi érsekség képviselőjében, továbbá dr. Egry Gergely nagyváradi polgármester és dr. Vescan János marosmegyei prefektus.

Tekintettel arra, hogy a déli órákban is nagyon sokan érkeznek még, a konferencia vezetősége úgy határozott, hogy a gyűlést csak délután fél 3 órakor nyitja meg.

A konferencia vezetőségétől nyert értesüléseim szerint maga az értekezlet titkos lesz és annak végzetével a párt sajtófőnöke, Pavel Pavel a nyilvánosság számára nyilatkozni fog. A program szerint először a gyűlés elnöke, Socor Aurel szólal fel, aki — mint ismeretes — a kamara elnöke és a kolozsvári nemzetiparaszt-párt tagozati elnöke. Beszédében visszapillantást nyújt a közelmúltban lefolyt eseményekről, kritika alá veszi az uralkodó rendszert és a kormányzatnak azt az elítélését, amely bizonyítja, hogy Vajda Sándor és kormánya megalázták a párt eredeti célkitűzéseit. Socor ezután az időszerű Maniu-Vajda kérdésről akar beszélni.

Ki fogja hangsúlyozni, hogy a két politikus közötti harc nem személyi természetű. Maniu az ellen az uralmi rendszer ellen küzd, amely most érvényesül és amely az ország békéjét és biztonságát veszélyezteti.

A genfi konvenciónak az ügyét is szóba hozza Socor és kimutatja, hogy a genfi megállapodás ellen Maniu annak idején élénken tiltakozott. Bizonyította, hogy az, az ország érdekei ellen van és ezt az események valóban igazolták is.

A pártnak ez a töredéke — így szól Socor további beszéde — elkötelezi és azonosítja magát a Maniu-féle kormányzati rendszerrel, követeli a legteljesebb decentralizációt és a pártélet purifikálását.

Különösen azokkal szemben, akik mint politikusok és újságírók eladták magukat annak a becstelen célnak, amely Maniut a Scoda-ügybe bele akarta keverni. Socor követelni fogja beszéde végén, hogy Maniu megrágalmazóit állítsák bíróság elé és a legszigorúbban büntessék meg őket.

Információim szerint körülbelül ez lesz Socor beszédének gondolatmenete és ugyanezeket a követeléseket fektetik le írásban abban a határozatban, amit a kongresszus elé terjesztenek.

A Szovátán megjelent politikusok között a hangulat lelkes, de kifejezetten harcias. A kongresszus Mihalache Cămpulungi célkitűzéseivel is azonosítani kívánja magát és Mihalache beszédének különösen azt a részét, amelyben a miniszter a lej revalorizációs kérdésével foglalkozott, akarja nyíltan támogatni.

A Szovátára gyűlt politikusok különben egész nyíltan tárgyalják, hogy a Maniu-Vajda közötti elentét a Skoda-pernél korábbi eredetű. A két politikus között akkor támadt az első nézeteltérés, amikor Lupu a Seletzky-ügyben interpellációt jegyzett be és azt el is mondta. Ekkor Maniu is fel akart állni, hogy az ügyet a maga nézőpontjából megvilágosítsa, de

Vajda ellenezte, sőt szinte megtiltotta, hogy Maniu beszéljen.

Ha Maniu akkor beszélhetett volna, — mondják Szovátán — nem rágalmazhatták volna meg a Seletzky-pör főtárgyalásán, mert Maniu ennek az interpellációnak a során a legteljesebb nyilvánosság előtt tisztázta volna a maga szerepét, amit most már — post festum — megtenni nem lehet.

A gyűlés megkezdése előtt beszéltem Pavel Pavel sajtófőnökkel is és feltettem a kérdést, hogy:

— Mi lehet ennek a szovátai kongresszusnak gyakorlati eredménye? Lehet-e számítani arra, hogy pártszakadás következik be és arra, hogy ennek követ-

keztében megbukik a Kormány?

— A pártszakadást előidézni — mondotta Pavel Pavel — nem célnak. Nem szeretnők mi sem, ha a dolgok idáig fejlőd-
nének, de

feltétlenül ragaszkodunk ahhoz, hogy a mai napon megfogalmazott határozati javaslat követeléseit a párt egésze és teljessége elfogadja

és a kifogásokat orvosolja, mert ha ez nem történik meg, — mi vállaljuk a pártszakadás lehetőségét is.

Benczel Béla

Az antiszemizmus elleni liga:

Kijelölte a tuszokat, akik Einstein életéért felelnek

A liga nem tűri el, hogy Einstein Lessing Tivadar sorsára jusson

Páris, szeptember 13.

Az antiszemizmus elleni liga ma reggel megkezdte Párisban gyűléseit. A liga mostani kongresszusán Lacacha elnök megnyitó beszédet mondott, amelyben a többiek között azt a szenzációs bejelentést tette, hogy a liga nem tűri el, hogy Einstein, a világ legkiválóbb tudósa ugyanolyan sorsra jusson, mint Lessing Tivadar, a nannoperi emigráns német tanár, aki n.int ismeretes, politikai bérnyilkosság áldozata lett.

A ligának tudomása van arról — mondotta az elnök — hogy Einstein is elakarják tenni láb alól. Einstein már olyan helyzetben van, hogy kénytelen Belgiumból lakását szinte nap-rap után cserélni, nehogy gyilkosai rátaláljanak.

Ezután emelkedett hangon kijelentette Lacacha elnök, hogy arra az esetre, ha Einstein meggyilkolnák, a liga vezetősége már kijelölte azokat a jobboldali tuszokat, akik Einstein életéért felelnek.

Szemet szemért, fogat fogért! — fejezte be az elnök beszédét, akit a kongresszus résztvevői lelkesen megöljenek.

Veszedelemes póstacsalót lepleztek le Szatmáron, aki elfogatásakor megmérgezte magát

Az elbocsátott póstaftólist nagyarányu manipulációi

Szatmár, szeptember 13.

Hétfőn délután a szatmári póstahivatalhoz a többiek között két póstai pénzesutalvány érkezett. Az egyik Temesvárról, a másik pedig Herkulesfürdőről jött. Az egyik utalvány értéke 12.500, a másiké pedig 13.500 lej volt.

A pénzesutalványokon címzettnek Markovits Alexandru utazó volt feltüntetve.

Ma délután megjelent a szatmári főpósta egy nagyon jól öltözött, jó fellépésű és elegáns ur, aki a pénzesutalványokat kezelő tisztviselő előtt igazolta magát és okmányokkal bizonyította, hogy ő Markovits Sándor utazó és kérdezi: nem jött-e számára pénz. A tisztviselő közölte a mintegy 33 éves kora fiatalberrrel, hogy a vár pénz megérkezett.

Már éppen ki akarta fizetni az összegeket a kezelő, amikor észrevette, hogy a pénzesutalványokon a feladóállomások pecsétje vastagabb, mint amilyenek ezek a bélyegzőpecséték lenyomata lenni szokott és azt mondotta a jelentkezőnek, hogy most nem tudja még a pénzt kifizetni, mert az utalványok még nincsenek iktatva és arra kérte az ismeretlent, hogy holnap délután ismét jelentkezzen a póstán.

Markovits Alexandru nem erőszakoskodott és nem követelte, hogy pénzt azonnal fizesse ki, hanem a póstaépületből szó nélkül eltávozott.

A tisztviselő az esetet azonnal jelentette a főnökségnek, majd a pósta a rendőrséghez fordult, ahol azonnal megindították a nyomozást, annak a megállapítására, hogy a jelentkező személyazonosságát megállapítsák.

Egyidejűleg a pósta azonnal távirati kérést intézett egy a temesvári, mint a herkulesfürdői póstahivatalokhoz, hogy azok a kérdéses két póstautalványt valóban a szatmári póstahivatalhoz irányították-e? A két póstahivatal nyomban válaszolt és közölte, hogy ilyen pénzesutalványokat nem adtak fel náluk és így a szatmári póstához beérkezett mindkét utalvány hamis.

A rendőrségi nyomozás közben megállapította, hogy az elegáns férfi már elutazott Szatmárról. Nem vonaton hanem autótaxival

ment el a városból. Kinyomozták a taxist is, aki az ismeretlen csalót vitte és megállapították, hogy „Markovits Alexandru” Szatmár-Nagykároly közötti úter, amely alig negyven kilométeres 1200 lej viteldíjjal fizetett a sofőrnek, csak azért, hogy az gyorsan hajtsa és minél előbb Nagykarolyban lehessen.

A szatmári rendőrség e percen már tisztán látta a helyzetet és telefonon személyléirást adott a nagykarolyi rendőrségnek, amelynek valóban sikerült is Nagykarolyban „Markovits Alexandru” letartóztatni.

A letartóztatás alkalmával Markovits Alexandru semmit sem akart tudni a hamis pénzesutalványról.

Vallatása közben hirtelen előkapott a zsebéből egy orvosságos tubust és mielőtt megakadályozhatták volna, abból nyolc pasztillát a szájába vett és lenyelte.

A rendőrszörvs megállapította, hogy a család szublimán pasztillával mérgezte meg magát. Azonnal gyomormosást alkalmaztak az öngyilkosnál, aki, miután jobban lett, vallani kezdett. Bevallotta, hogy nem Markovits Sándor, hanem Mazarean Vasilenek hívta.

Nem utazó, hanem a temesvári póstahivatal ellenőre, akit különböző szabálytalanságok miatt állásától felfüggesztettek.

Mint állástalan tisztviselő abból él, hogy hamis pénzesutalványokat gyárt és az ország különböző részeiben felveszi a saját címére állítólag küldött összegeket.

Ilyen hamis pénzesutalványok alapján pénzt vett fel Nagypáradon, Bukarestben, Galacon és Brailában. Eddig összesen mintegy 300 ezer lejt vett fel.

A csalásokat úgy követte el, hogy mint ellenőr, a megfelelő igazoló okmányok birtokában, a mozgópósta hozzájutott a póstahivataloknak szóló zsákokhoz és azokba belecsempészte a hamis pénzesutalványokat.

A rendőrségnek különben az a gyanúja, hogy Mazarean nem egyedül követte el a csalásokat. Azt hiszik, hogy bűntársai vannak és az a feltevése, hogy a bűntársait a temesvári póstán kell keresni.

Milliók vagyoni sorsa világháborúban

New York, szeptember 12.

A legújabb amerikai statisztika szerint az északamerikai Egyesült Államokban az utóbbi három esztendőben a milliommegosok száma 43.000-ról 19.000-re csökkent. Ugyanez az amerikai kimutatás érdekes adatokat közöl arról, hogy milyen hatással volt a világháború a milliók vagyoni sorsára.

Angliában például a gazdasági krízis és az angol fontsterling zuhanása nem ártott a milliók vagyoni sorsának, s ma alig van kevesebb milliommegos, mint pár évvel ezelőtt volt.

Németországban és általában a közép-európai országokban viszont állandóan csökken a milliommegosok száma, míg Franciaországban ma sincs kevesebb milliommegos, mint a krízis előtt volt, igaz, hogy több vagyonos.

Az utóbbi évek néhány nagy bukása például Ivan Kreuger vagyoni összeomlása, a japán Sussuki társaság csődje s még néhány milliommegos vagyoni szétronlása azt a látszatot keltette, hogy a milliók leggyakrabban a gazdasági válságban vagyoni sorsukat elvesztették. Ez azonban csak látszat.

Még mindig jócskán van milliommegos, sőt milliárdos is, akiknek vagyonát alig kezdte ki a világháború.

A világ leggazdagabb embereinek sorában első helyen állnak az indiai maharadszák.

A Londonban élő Aga Khan a beavartak szerint a világ leggazdagabb embere. Kincseinek nagyrésze aranyban és értékes drágakövekben fekszik, ez pedig olyan valuta, amelyen nem tud kikezdeni a válság.

Nem sokkal szegényebb egy másik keleti nábob, Nisam Heiderabad sem, akiknek vagyonát aranyban és drágakövekben 500 millió dollárra becsülik.

A háború alatt a milliommegos ötvenmillió dolláros kölcsönt folyósított Angliának. Az amerikai milliommegosok között az első helyet Rockefeller, Mellon és Ford tartják okkupálva.

Rockefeller vagyoni állapotára jellemző, hogy 575 millió dollárt tudott áldozni a katonai célra és tudományos kutatásokra.

Az amerikai alumíniumipar megalakítását, Mellont és fivérét a világháború kezdetén kétszázmillió dollárra becsülték. Ma szerint a válság előtt Henry Ford volt Amerika leggazdagabb embere, de a krízis következtében vagyonát érzéke-rebb csapások érték, mint Mellon vagy Rockefeller milliói.

A nagyközönség szívesen emlékszik a tudomást arról, hogy az öreg John Morgan halála után még 70 millió dolláros vagyon maradt a fiára, aki mint a Morgan-bankház vezetője a világháborúban s az azt követő években megsokszorozta a családi vagyonát.

Ugyanakkor ezelőtt még a westminsteri herceget tartották Anglia leggazdagabb emberének és vagyonát negyvenmillió fontsterlingre becsülték. Most sincs kevesebb.

A francia milliommegosoknak sem ártott a válság. Edouard de Rothschild báró, mivel sohasem bocsátkozott kockázatos spekulációkba, változatlanul megőrizte milliói.

Franciaországban él sok más külföldi milliommossal együtt Sir Basil Zaharow, a fegyverkezési ipar titokzatos embere.

Az azonban már régen visszavonult az üzleti tevékenységtől, mint magánember az utolsó esztendőben egy csodálatosan szép villában a francia Riviérán. Vagyoni sorsát már a világháború előtt is legendák keringtek s a háború csak újabb milliókkal gazdagíthatta a fegyverkezési ipar króznusát. Zaharow párisi villájának közelében áll egy másik nagy fényűzéses berendezett villa, termekben valószínűleg múzeummal.

Az örmény naftakirály, Sarkis Gulbenkian villája ez, melynek vagyona szintén tekintélyes számú milliókból áll. Páris rangos milliommegosai közé való még Bolívia követe, Senor Atimo is.

Németország leggazdagabb emberei a gazdasági válság ellenére és a hitlerizmus uralomra jutása után is.

Frick Thyssen és Friedrich Flick maradtak, akik és másuk is többszáz milliót kaptak „nyom.”

Arra a kérdésre már nehéz lenne válaszolni, keletkeztek-e új milliommegosok az utóbbi években, bizonyos azonban, hogy ha a felsorolt milliommegosok összesen a vagyonukat, ebből a fantasztikus összegekből a földkerekség minden adósságát ki lehetne fizetni.

Tárgyalnak, nem tárgyalnak, mikor tárgyalnak

A külföldi hitelezők is a belpolitikai helyzet megváltozására spekulálnak

Bukarest, szeptember 13.

A román kormány és a külföldi hitelezők megbízottai közötti tárgyalásoknak már szeptember 5-én meg kellett volna kezdődniük, hogy valamiként rendet teremtsenek a tranzfermoratórium kihirdetése nyomán keletkezett zavaros helyzetben. A tárgyalások azonban a külföldi hitelezők megbízottainak érthetetlen vonakodása miatt még mindig nem kezdődtek el. Bukarestben a hivatalos körök kedde vártak értesítést arról, hogy a külföldi megbízottak mikor hajlandók felvenni a tanácskozásokat, pontos időmeghatározás helyett azonban most is csak annyit tájékoztatás érkezett, hogy Rendu, a „Közös Bankház” igazgatója, valamint Gauthier, a francia hitelezők szövetségének elnöke, még nem érkeztek meg Párisba. Valószínű azonban, hogy ez a két ur szerdán, vagy csütörtökön megérkezik a francia fővárosba s akkor megkezdődnek majd a tárgyalások, ha ugyan közbe nem jön valami.

A kormányt nem a tárgyalások kilátástalansága, hanem a huza-vona izgatja. A maga álláspontját a kérdésben már régebben megszögezte, még Auboin előtt. Ezt az álláspontot az alábbi négy pontban lehetne röviden összefoglalni:

1. Románia ezideig még mindig pontosan teljesítette fizetési kötelezettségeit s így cled-

dig az átutalások felfüggesztése egyetlen követénytulajdonos érdekeit sem sértette.

2. A legközelebbi törlesztés október elsején lesz majd esedékes, tehát a tranzfermoratórium kihirdetése gyakorlatilag tulajdonképpen csak akkor érvényesül. A kormány szeptember elsejére tervezte azokat a tárgyalásokat, amelyek hivatottak lennének békés meg egyezést létrehozni úgy Románia, mint a követénytulajdonosok megelégedésére. Szeptember 5-től október 1-ig elég idő lett volna a barátságos megállapodásra.

3. A tranzfermoratórium kihirdetése nem lehet indoklás arra, hogy a külföldi hitelezők most már ne is jelenjenek meg a tárgyalásokon. Eleddig egyetlen külföldi fórum sem kísérelte meg elvitatni azoknak az adatoknak a helyességét, amelyek szerint Romániának elkerülhetetlenül fel kellett függesztenie a külföldi törlesztéseket, mert nem volt elegendő devizája.

Felmerült az a vád a román kormány ellen, hogy egyoldalúan járt el akkor, amikor szándékát nem jelentette be a külföldi hitelezőknek, hogy már akkor meginduljanak a tárgyalások. Ez a vád azonban nem állhat meg. A tárgyalások többféle megoldási lehetőséget ténylegnek föl, már pedig Romániának más lehetősége nem volt, mint a tranzfermoratórium kihirdetése. Ezt egyébként maga

Auboin is elkerülhetetlennek tartotta.

4. Románia részéről csak az lett volna egyoldalú eljárás, ha a szeptember 5-re elhatározott tárgyalások elől tért volna ki, vagyis elvágta volna a tranzfermoratórium kihirdetése utáni egyezkedés lehetőségét.

A kormány részéről kiküldött tárgyalóbizottság terjedelmes memorandumot vitt magával. Ez az emlékirat a főnti négy pontban foglaltakat fejtegeti részletesen. Egyben a kormány elküldötte Párisba azokat a statisztikákat és kimutatásokat is, amelyek bizonyítják, hogy az ország nem tudott volna eleget tenni fizetési kötelezettségeinek, tehát kényszerűségeiből nyult a tranzfermoratórium eszközéhez. Románia tehát készen áll a tárgyalásokra s hogy ezek még mindig nem kezdődtek meg, azt azzal magyarázza, hogy a külföldön hírek terjedtek el a kormány közeli bukásáról, a hitelezők tehát talán arra várnak, hogy tisztázzódjék a belpolitikai helyzet. Most azonban már külföldön is tudják, hogy a belpolitikai forrongás nincs semmi összefüggésben a tranzfermoratóriummal s egyébként sem jöhetne olyan új kormány, amely engedékenyebb volna a külföldi hitelezőkkel szemben a mostaninál, mert egyetlen kormány sem vállalhat olyan kötelezettségeket, amelyek felülmúlják az ország fizetőképességét.

Nagy ünnepségek lesznek Színájában a Peles-kastély 50 éves fennállása alkalmából

Bukarest, szeptember 13.

A királyi ház marsalli hivatala szeptember 23-25 között fényes ünnepségeket rendez Színájában abból az alkalomból, hogy az uralkodó család kedvenc tartózkodási helye, a Peles-kastély, betölti építésének félszázados évfordulóját. Erre az ünnepségre meghívták az ország összes társadalmi előkelőségeit, a volt minisztereket és miniszterelnököket, valamint az állam jelenlegi magas méltóságait.

A marsalli hivatal hétfőn küldötte ki az ünnepségre szóló meghívókat. Most politikai körökben az a hír terjedt el és keltett indokoltan nagy feltűnést, hogy a meghívottak közül kihagyták Maniu Gyulát, aki, mint volt miniszterelnök, számot tarthatott a meghívásra. Egyesek úgy tudják, hogy Maniu azzal felel a mellőzésre, hogy táviratilag fogja üdvözölni a királyi családot a színajai ünnepségekkel kapcsolatban.

Utcai tüntetések fogadták az új spanyol kormányt

Lerroux kormánya átvette a vezetést

Madrid, szeptember 13.

Jelentette a B. L., hogy az Azana-kormány lemondása után a spanyol radikális párt vezére Lerroux kapott kormányalakítási megbízást. Lerroux tegnap este terjesztette minisztertanácsának névsorát Zamora köztársasági elnök elé, aki a listát tudomásul vette és a kormány tagjait kinevezte.

Az új kormány ma reggel lépett hivatalába.

A kora reggeli órákban azonban hatalmas tömeg lepte el az utcákat és a minisztériumok épületei elé vonult és ott tüntetésbe kezdett. A tömeg javarészt a

szociáldemokrácia és a kommunistapárt tagjaiból verődött össze és élénken tiltakoztak az ellen, hogy Lerroux és kormánya átvette az ügyek vezetését.

A politikai rendőrség tudott arról, hogy ma reggel a két baloldali párt az új kormány ellen tüntetni fog és ezért már a kora reggeli órák óta riasztó készültségben állott. A tömeg a rendőri felszólításra nem akart elmozlani, mire a készültségben álló harthatalmi csapatok megrohanták a tömeget és szétverték.

Súlyos sebesülések történtek. A rendőrség rengeteg embert letartóztatott.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a máramarosszigeti gyilkos zenészkatonát

Egy borzalmas éjszaka története a kolozsvári hadbírószak előtt

Kolozsvár, szeptember 13

A kolozsvári hadbírószak kedden ítéltet Tiran György 23 éves máramarosszigeti zenészkatonát, aki Andreica György nevű nagybátyját és annak feleségét meggyilkolta, hogy a náluk levő 35 ezer lejt megkaparintassa.

A gyilkosság a március 6-ról 7-ikére virradó éjszaka történt. A zenészkatonát,

miután revolvért és fejszét vett magához, nagybátyjához ment, ahol a fejszét az ágy lepedője alá rejtette.

Éjjelkor azután Andreicanét valamilyen ürüggyel elküldte otthonról, majd elővette baltáját és Andreicát agyonverte. Tiran ezután a ház elé ment és ott várta be a hazatérő öregasszonyt, akinek a fejét baltájával borzalmasan összeroncoltatta.

A gyilkos a szörnyű vérengzés után nyugodtan aludt reggelig, másnap azonban kiderült a kettős gyilkosság és leírtóztatták.

A gyilkos katonát a hadbírószak életfogytiglani kényszermunkával sújtotta. Tiran felebbezett az ítélet ellen.

Cuzák harci készülődése

Bukarest, szeptember 13.

A cuzisták radauci szervezete Robu cuzista képviselő elnökelete alatt egy határozott, hogy az ősz folyamán erőteljes munkába kezd s ezt a munkát egy szeptember 17-én tartandó megyei kongresszussal kezdi meg. A párt központi vezetősége jóváhagyta ezt a határozatot, sőt maga Cuza vállalkozott arra, hogy a központ nevében személyesen is megjelenik a radauci kongresszuson.

A cuzista felhajtók és ügynökök már el is lepték a vármegye falvait, hogy „bedolgozzák” a lakosságot a 17-iki kongresszusra. Ertesülésünk szerint a radauci kongresszuson az összes cuzista szervezetek képviseltetik magukat, mert itt határoznak afölött, hogy milyen harci eszközökkel vonuljon föl a párt a téli politikai idényre.

Félmillió dollár jutalom annak, aki az álomkór gyógyszerumát felfedezi

London, szeptember 13.

San-Louisban a napokban meghalt egy félmilliomos, aki végrendeletileg félmillió dollárt hagyományozott annak aki az álomkór okozóját kikutatja. A milliommegos véleménye szerint ugyanis a veszedelmes betegség nem a tse-tse légy csípése nyomán, hanem ragályszerűen terjed. A milliommos a tekintélyes összeget tulajdonképpen annak szánta, aki észermot készít az álomkór ellen.

Török-görög barátkozás Ankarában

Ankara, szeptember 13.

Csaldarisz görög miniszterelnök megérkezett Ankarába. Csaldariszsal együtt nagyon sok görög újságíró érkezett, akiket éppen úgy, mint a miniszterelnök kíséretében levő politikusokat török hatóságok feltűnő szívfelgyességgel fogadtak.

Izmet pasa a mai diszebeden meleg és bensőséges beszédet mondott, amelyben a török-görög barátság valóságára mutatott rá és arra, hogy a két nemzet feltétlenül egymásra tárt és ezért is nagyon örül annak, hogy török területen üdvözölheti a görög államélet kiválóságait.

Csaldarisz miniszterelnök ugyancsak feltűnő szívfelgyességgel válaszolt és kihangsúlyozta, hogy a most megkötött új egyezmény ezt a meleg barátságot még jobban elmélyíti.

GÁBOR ISTVÁN RIPIORTJA:

BADACSONYBAN

Egy színes, nagy hegyoldal tele emberekkel és mindenki rokon

Kiküldött munkatársunktól

Badacsony, szeptember 13.

Már ahogy a kocsik indul és dolgozni kezd a motor, ahogy fel vagyunk öltözve ebben a hideg őszi hajnalban kabátokban, plédokban és szvetterekben, ez már egy izgalom.

Nagyvárától Badacsony 150 kilométer. Szilágyság tájékozatlan az út. Szürkén a dombok, a ködös párák még nem jelentenek impressziókat. Tarolt síkságok, csak elviselhetetlenebbé teszik a hajnal vágó, hideg szelét.

De a Szilágyság előtt már enged az idő, megszépülnek a tájak, ha hideg is, de bizalmat adó a napsugár s ahogy felszűnik a hepe-hupás változatos táj, már lassan indulnak is a képek...

Favázas épület, rokkant kövek és egy merész kanyar az országúton. Rózsa Sándor itt lőtt agyon két csendtisztet, talán egy hasonló hajnalon... és amarra lejjebb jobbról az „iszákos” templom. A baranyiak vagy négyszáz évvel ezelőtt csak építőmunkások segítségével templomot építettek a boldog völgyben. A templom még csak félig épült fel. A kutak kiszáradtak, messze a vidéken, elvadult szárazság s a baranyiak merész gesztusokkal kinyitatták a pincét és megindult a munka a borral kevert mésszel. Így áll most a templom.

Csúcsok. Valamivel lejjebb és oldalt a hegyek alatt. Rotschildné, Wertheimstein Rózsi kastélya. A merész építés szerelmét vallott a házépítés utáni első héten a ház urnójának. Wertheimstein Rózsi lovaglőostorával arcul vágja a szédlült truhadur. Az építés sarkon fordul és egy óra múlva már ott lóg a mestergerendán, holtan és borzalmasan. Rotschildné többé nem tudja átépíteni kastélya küszöbét.

Lehetett ez is őszkor. Egy ilyen szép őszkor, ami most már föltétlen a mienk, a kék ég alatt, a Szilágyság dombos elején Gesztusok. Csupa gesztus ez a régi Szilágyság a még régebbi Bihar. Csupa borzalom a legendákban és ugyanakkor egy

Maniu korán reggel bőrkeztüsen és zsakettben

Most látom először Maniut ezzel a nyugodt, tiszta tekintettel, zsakettben a reggeli órákban. Bőrkeztü. Kiszáll a kocsiból és járkal. A kulturház körül intézkedik. Hisz tulajdonképpen a kulturház a fontos. Legalább is ez van beállítva az események központjába. Egy kicsit értelmetlenül. Ugyanis a ház már félig kész. Az alapkövetétel: elmúlt. A ház felavatása ezekkel a meredt téglákkal, tetőtlenül: még korai. Tulajdonképpen a háttérben kell legyen valami.

A háttér viszont ugyanolyan nyugodt és jól rendezett. Frissen tákolts deszkák alatt: Misa. Püspökkel és 12 pappal. Arany ornátussal, csupa színnel, vibrációval, hangskálával, zsolozsmával.

A mise így eltart hosszú két órát s közben a hegyoldal csupa mozgás. Az egyik képviselővel beszélnek. „Nyugodt, szilágysági nép ez. Csöndes...”

Csöndes, de azért, egy kétségtelen demonstráció ez itt, a hegyoldalon ötezer ember állandó jövés-menésében.

Ki ez? És ki az?

Hiszen az egész hegyoldal ismeretlen. A képviselő utbaigazit. Ez a pap Maniu unokatestvére. Az a férfi Maniu unokatestvére... Pardon, nem azt kérdeztem, a háta mögött állót. — Az Maniu testvére. S egy kis alacsony ember megint Maniu unokatestvére és két nő: Maniu nővérei. Egy hegyoldal tele unokatestvérekkel...

Maniu Cassius is itt van Kolozsvárról. Most békült ki Maniával, régi harag volt: Cassius házassága körül. Cassius tulajdonképpen demokrata volt ebben a házasságban. Erősen beleválasztott a népbe. De most itt van a két testvér egymás mellett, most eljött Cassius Kolozsvárról Maniunak minden emberre szüksége van.

Megkérdezem az egyik parasztot, hogy miért jött ide. „Beszéd lesz”. — Miről? „Rólunk.” Látom az arcán, hogy fogalma

döbbenetes anakronizmus, zseléekkel, jobbágysággal és rabszolgákkal...

Is nem is érthető, hogy a „vén Szilágyságban” elkerülhetetlen Ady Endre. Két társam, kik részesek a vágatásban, a reggelen, a színműről és a szociológus úgy merengenek a zökkenők és a fordulatok rázásában, hogy így zökkenhetett és felfordulhatott Ady is. Hogy ezen az uton járt, hogy ezeket a tájakat látta, fákkal, napraforgókkal és rétekkel. Ez ami elválaszthatatlan s ami nem is enged másról beszélni. Ady Lőrincné, az ősz asszony most Zilahot járja. A bankettje körül van haj. A haj kap ki néhány fillet. Ezen panaszkodik: „Nekem, az Ady Endre anyjának, nem adják ki a betétemet.” Így mondja: „az Ady Endre anyjának”. Nyilván érzi, de vajjon érti-e. Vajjon érti-e azokat a köteteket? Vajjon érti-e egy sort is, s ezen addig beszélgetünk, míg autónk beszaladt Somlyóra, a hegyek közé...

Somlyón érzi a lármát, a forgalmat, a porszárogást, a ujjongást is, ülték álmos szemekkel reggelit fogyasztva a kávéházban az üvegek mögött. Autók rohannak. Somlyón felendült az idegenforgalom. A kávéházban soha sem fogyott annyi kávé és soha ennyi porfelhő nem porzott embermagasságban a gyors autók mögött.

De hát ki Badacsonyra? Maniuhoz, a remetéhez.

Vajjon remete-e ebben a nagy forgatagban, mi most körötte kering, mi most körötte zajlik, ezzel a sok színes paraszttal, özön zászálóval, bucsusokkal, kik mind ő hozzá sietnek, le a völgybe, az ősi házba. Ezek a Maniu Gyula parasztjai, elválaszthatatlanul azok az egyik öreg paraszt, 70 éves lehet, de kezével taposol és úgy ugrál, mint egy gyerek, mikor meglátja Maniut az autóban. Az autó hirtelen megáll és Maniu hosszan szorongatja az öreg gyerekeket...

sincs arról, ami itt történik. Tovább kérdelem. Vajda legyen, vagy Maniu? Kicsit gondolkozik. „Vajda”. Biztos? — „Armit Maniu lett, azt Vajda felvette.” És most? — kérdelem. „Most Vajda tegye le, hogy Maniu felvegye.”

Lesz-e változás? — kérdelem tovább.

„Talán igen, talán nem.”

Ez az ember, úgy érzem, hogy kétségbeesett diplomata. Megváltoztatom a véleményem. IV Henrik óta nem volt ilyen! Egy aristotelesi tétel, ahogy itt áll a Szilágyságban, számkalappal a fején, s ahogy a szeméit nézem, úgy hiszem, azért még sem tudja, hogy miért jött ide.

Valamivel odébb feltűnik Maniu. Beszélni kezd. Parasztok gyűlnek köré s az újságírók rohannak.

— Szép időnk van ma, — mondja Maniu, — szépen ragyog a nap.

Többet nem szól, politikai nyilatkozatról szó sem lehet.

Dél felé a kulturház felavatása. Két dátum esik egybe: ma 100 éve született Maniu János, Maniu apja és ma 60 éves Maniu Gyula. De ez alatt a Maniu ház kertjének kényelmes padján Boila Zakariás nyilatkozik a sajtónak. Csupa széles gesztus, kedves és megnyerő fej. A nyilatkozatnak azonban csak egy negyede használható, háromnegyede szenzációs és döbbenetes. Az újságíróknak csak fájdalomt jelent: Ezekről nem szabad és nem lehet írni...

S most már jönnek is a parasztok, nőtákkal és zenével a Szilágyság felől. S egy érdekes momentum: az egész Szilágyság falhatják tarolhatják, ehétik a kék gyümölcsöket és senki sem szól érte. Mások kerülő ügyel minden szemre. De ma szabadabbak a lombok és mindenki a kék gyümölcs. És ki merné tagadni ennek a kis szilágyságának a forradalmi levegőjét?

Még egy ragyogó ebéd 150 tereftéke! Kimondhatatlan szívélyes emberek. Ez

mind a Maniu család látogatás a dolgozó szobában. Az asztalon frissen olvasott, vagy olvasásra szánt könyvek. Knikebocker: „Der rote Hendl droht”, Steffen „Demokratie in England”, „Mussolini Leben” Magyarul két könyv: Paléologue „A cár országa”, Szabó Dezso „Segítség”. És még egy könyv: Ende des Kapitalismus.

S még ebéd közben előétel és sült közt roppant kedves, három cigány, ki hirtelen és visszavonhatatlanul játszani kezd. Erről a zenekarról még lehetne írni novellákat, regényeket és köteteket, mert itt a hangnak és skálának egy oly perverz szeszélye folyt és a három cigány, mint a tér fajtalan kéjence száguldott össze-vissza kottákon és hangokon, anélkül, hogy egy pillanatra is randevut adtak volna egymásnak a konszonanciában. De mindez csak pillanatokig tartott, s már jött is egy roppant kedves asszony, aki elküldte őket a fülünk mellől, noha jószágon, de föltétlenül és biztosan.

Ez a kedves asszony szintén a Maniu-családhoz tartozott s úgy ment és jött a verandákon és lépcsőkön, hogy mindenki

nek csak kellemes órákat szerezzen.

S Maniu Gyula is ezekben a pillanatokban, percekben és órákban oly sok meghatódással és figyelemmel járkal az asztalok s gyors falatozók között, hogy szinte törölte s elfelejtette a politikust. Valahogy e pillanatban, ennek a langyos őszi délnél pihent s nyugodt sugaraiban inkább determinálta Badacsony, mint a politika, mintahogy Nagy Frigyes is inkább Postdam határozta meg, mint a rákényszerített csaták...

Még néhány fej:

Boila Zakariás felesége vörös-barna hajjal és két kék szemmel és Boila Romulus két lánya szőke hajakkal itt a lugasok alatt, mintha meg lett volna tüdővelve velük pompásan és festőin az egész hegyoldal, felejthetetlen látvány!

S már ismét tűnik Badacsony a messzeségben, ahogy az első vagyunk, kik ott hagyjuk a völgyi házat. Már rohanunk is alkonyban s lassan hegyek közül ismét kijutunk dombok után a nagy síkságra. Hideg van, mint reggel, s annyit tudunk mint reggel. S megint azok a mozdulatok, ahogy fázunk kabátokban, plédokban és szvetterekben, de már nincs semmi izgalom.

— Ha táj a feje és szédül, ha teltség, bélizgalom, gyomoré és mellszorulás vagy szívdobogás érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet. Gyomor és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó.

Lezuhan a laibachi utasszállító repülőgép

Hai utas és a gép személyzele elpusztult

Laibach, szeptember 13.

Borzalmas repülőszerecsenlenség történt Laibach közelében, ahol a Laibach-Susak között közlekedő személyszállító repülőgép ismeretlen okokból lezuhan, majd kigyulladt és felrobbant.

A cserecsellenség következtében hat utas, a pilóta és a mechanikus életüket veszítette. A lezuhanó gép teljesen elégett.

A szatmári főorvos és a nők

Különös interpelláció a városi tanács ülésén

Szatmár, szeptember 13

Kinos interpelláció hangzott el a szatmári városi tanács ülésén. Az egyik szocialdemokrata tanácsos, Istók Károly kereskedő állott fel és zavartan előadta, hogy nem tudja, helyesen cselekszik-e, avagy nem, amikor a városi nagytanács nyilvánossága előtt kér védelmet Bolchis György városi tisztii főorvos ellen. Az a panasz a főorvos ellen — mondotta Istók Károly — hogy a nőkkel állandóan erőszakoskodik.

Nem mehet be tisztességes nő bármilyen hivatalos ügyben a városi tisztii főorvos hivatalába, hogy Bolchis doktor vele szemben ne erőszakoskodjék. A főorvos lehetetlen viselkedéséről városszerző süttögtak eddig is, de a panaszok most már olyan hangosak, hogy Istók kötelességének tartotta az ügyet a városi nagytanács elé hozni.

Dr. Demján Titusz polgármester azonnal válaszolt az interpellációra és kijelenti, hogy neki nagyon kellemetlen, hogy a dolgot a nagy plénum és teljes nyilvános-

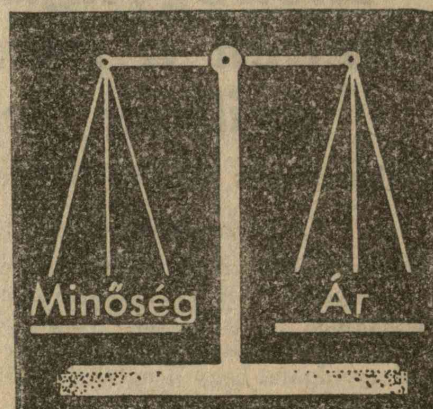
ság előtt szellőztetik meg. Jobban szeretné volna, ha a kényes természetű interpelláció nem kerül a nyilvánosság elé és maga hatáskörében, házilag is elintézte volna az ügyet, de ha már megtörtént, így a legteljesebb elintézési igéri.

Arról, hogy dr. Bolchis György ellen megindul-e a fegyelmi eljárás, nincs jelentésünk, de arra élénken emléksztünk, hogy a szatmári városi tisztii főorvos volt már hasonló kellemetlen és túrláttetlen ügye.

I. Gazi leletette az esküt

Bagdad, szeptember 13.

I. Gazi király, az elhunyt iraki fejedelem utódja, a szenátorok és a képviselők jelenlétében, a parlamentek együttes ülésén esküt tett az alkotmányra. Annak lenére, hogy I. Gazi formailag is atyja örökébe lépett, a nép még mindig az elhunyt királyt gyászolja. Bagdad utcáin ajárvészkelő menetek vonulnak fel, amelyek néhai Feisal királyt siratják. gyászának nem akar vége szakadni.

Ezrek tévedhetnek, milliók soha!

Ez a magyarázata annak, hogy már több mint 6 millió ember használ naponta Chlorodont fogkrémet és szép fehér fogakat szerzett. Chlorodont ugyanegy fogalom a minőséggel és méltányos árral.

Chlorodont

Végignézttem a városházi kasszafurás reprizét

Nagyon nehéz mesterség ez és egyáltalán nem fizetődik ki, még ha sikerül is

Mindenki keres, csak a betörő nem

Brassó, szeptember 13.

A brassói ügyészség folyósója kedden elől különös előképet mutatott. Csen- szurongtak a főügyész ajtaja előtt, az urak között pedig gallértalan, alkallás, csapzott emberek, akik süttög- beszelgetnek egymással, mintha tit- tani valójuk volna.

Jóllehet, már nincs titkuk, mert min- t bevallottak. Elismerték, hogy ők irták meg Brassó város adóhivatalának kasszáját, ahonnan százharmincezer lej pénzét vitték el.

A különös figurákat Bukarestből hoz- tak Brassóba. Hármannak: Calciu- n, a regáti betörők koronázatlan kirá- ja, Codaia Octavian, a Fogarasmegyé- el elszármazott suszter, meg egy harma- k regáti betörő, akinek azonban a bras- sói „nagyvágáshoz” semmi köze sincs.

Egész délelőtt vallatták őket. Radu- n főügyész a keresztkérdések pergő- zében mindent kivett belőlük. A vallo- sások után pedig előkészítették a legér- kessebb és Brassóban ritkán látható in- játékok, amelynek „reklámját” a fő- ügyész érdeklődésünkre a következő szá- kban összegezte:

— Ha részt akar venni egy hatósági se- dlettel és nyugati stílusban véghezvitt törésben, legyen délután két órakor a városházánál.

Az ajánlatot el is fogadtam. Nagystilű törés hatósági segédlettel. Még ilyen- za sem asszisztáltam. Igaz, hogy am- yanhoz sem.

EGY EMBER BAKTAT KÉT RENDŐR KÖZÖTT

Délután kettő felé a Kapu-uta teljesen halt. Ilyenkor a forgalom elül, az üzle- t zárva vannak és csak egy-két elkésett ember mászkál az utcán.

Ebben a bágyasztó utcai atmoszférá- ban a törvényszék felől két rendőr tűnik fel a láthatáron. Az uniformisos alakok között egy civil látható.

Codaia Octavian.

A betörő, aki százharmincezer lejjel arszította meg a városházát és aki vak- erő cselekedetével az egész város köz- leményét a legnagyobb izgalomba hoz- ta.

A két rendőr Codaiaval befordul a városháza udvarára. Lassanként szállin- gznak a hatóságok képviselői is. Feltű- nek Bancila Nicolae, a bűnügyi osztály főnöke egész detektívseréggel a háta mö- gött. Aztán megérkezik Radu Pascu fő- ügyész, a vizsgálóbíró helyettese, Voina- gredea rendőrprefektus, Crăciun Nico- lea rendőrnagyzatő, a városháza főtitkár- ja és egy fotográfus, akinek feladata a betörés és kasszafurás összes mozzanatait megörökíteni.

A Kapu-utcat hatalmas tömeg lepi el. Mindenki kíváncsi, hogy mit csinálnak a bűnügyi hatóságok fejei a városháza ud- varán.

Rendkívül érdekes. Ujra pergetnek egy- ket, egy betörést, amely nem írói kíta- lás, hanem megtörtént valóság. A bető- rő maga játssza a főszerepet, a rendő- rök pedig a közönséget szolgálja. A „pre- mier” éjszakáján — sajnos — aludtak. Az ügy főhőse középtermétű, nem hü- zöző kinézésű figura. Kezei remegnek, mert bilincsekben voltak közel huszon- egy órán keresztül. Most szabadon van- nak a kezei. A főügyész csak per Octa- vian szövegét, mintha valami régi barátság fű- zte őket egymáshoz.

Codaia, a betörő halk hangon beszél. A környezet nem tetszik neki. Mind ellen- ségei Detektívek, rendőrprefektus, ügyész, vizsgálóbíró. Egy szakavatott be- törőnek mindez tulsok egyszerre.

De muszáj a játékot csinálni. Meg ke- l mutatnia, hogyan dolgozott. Ez is hozzá- tartozik a mesterséghez, ha rosszul megy.

Ezt úgy hívják, hogy helyszíni szemle.

A BETÖRÉS PROFESSZORA MAGYARÁZ A HALLGATÓKNAK.

A helyszíni szemle betörőjelölteknek kitűnő iskola lehetett volna. Codaia, az egykori suszter legény előadása során arról tesz tanúságot, hogy a vassurót és az ajtózártörőt jobban kezeli, mint a diki- cset.

A városháza háta mögött levő Suciu- villa felé mutat:

— A kerten keresztül jöttem be a vá- rosháza udvarára. Nem is egyszer, ha- nem kétszer.

Igy kezdi előadását. Azután elmagya- rázza, hogy nem dolgozott létrával. Mert erre nem is volt szüksége. A kert egyik sarkában ugyanis a városháza udvarára nyúló téglatömb áll, amely az udvar felé háttal épített háznak egyik végső nyul- ványa.

Amíg egy betörést kidolgoznak

A további előadásból kitűnnek mind- azon nehézségek, amelyek egy ilyen nagy vonalú betörővállalkozást megnehezíte- nek. Codaia drámai hangon meséli el, hogy sikertelen kísérletezése rendkívül kényelmetlen. Egy leje nem volt. Min- den reménységét a városházi adóhivatal pénzébe fektette.

Nagy busan utolsó pénzével jegyet váltott magának és lement Bukarestbe, ahol felkereste a kasszafurás egyik orszá- gos hírű tekintélyét, Calciu Jánost. Ennek ígért fűt, fát, csak hogy segítse neki a városháza kifosztásában. De Calciu ki- jelentette, hogy az ajánlatot nem fogadja el, mert a kísérletezést hiábavalónak ta- lálja, a tervet pedig keresztülvihetetlen- nek.

Codaia megelégedett tehát azzal, hogy Calciu vállalta a szakértői utbaigazítás munkáját. Ezért a fáradozásért a betörés eredményének egyrészt felajánlotta ne- ki. A megállapodás létrejötté után Co- daia és Calciu újból lejöttek Brassóba.

Betörés a hatóságok szemeláttára a városi adóhivatalnál

Az ügy többi részletei már közismertek. Traubwasser Béla brassói soffőr még aznap a betörőkért ment és mindketőjüket vissza- hozta Brassóba. A razzia kedden volt. Ekkor tartóztatták le őket. Szombaton újból Bras- sóban voltak. Codaiait az utcán észre is vette a rendőrség egyik detektíve, aki a betörőt kíváncsiságból lefotografálta. Ekkor még sen- ki sem sejtette, hogy nagy betörés készül.

Másnap aztán megtörtént a betörés.

— Itt másztam be — folytatja előadását Codaia. — Aztán az udvaron három szűk és el a nyitott ablakig osontam.

A többi már nem mondja, hanem szem- léltetőleg bemutatja. A betörő pillanatok alatt felkuszik a fal mellé lapuló csatornán és egy ugrással a háromméter magasságban le- vő ablak párkányán áll. Megfordul. Körül- néz. Hátha követi valaki.

Ebben a pillanatban kattognak a fotogra- fáló masinák. A betörés egyik legizgalma- sabb mozzanata.

Az ablak a klotzetbe vezet. Ezen átszalad, ki a folyósóra, innen be az irodákba. Az egyik iroda ajtaján kis rés látható. A betörő bedugja a kezét és rendkívüli ügyességgel felnyitja a belülről bezárt ajtót.

Bent van a pénztárteremben, amelynek egyik sarkában a megfűtött pánccsokrény áll.

A Wertheim-kassza oldalán hatalmas lyuk tátong.

— Itt végeztem a tulajdonképpeni mun- kát, — hangzik az előadás, mert eddig be- jutni nem volt kunszt. Pontosan 12 óra előtt öt perccel fogtam neki a munkának.

A betörő a terem tulsó végén a falra akasz- tott órára tekint.

— Onnan tudom. Az óráról, amelyet több- ször is megnéztem, mert tudni akartam, hogy

ványa. Ez egy olyan kis torony-féle, ahol a betörő pompásan megbújhatott. Nem lát- hatta meg senki, mivel a torony tetejét az egyik lehajló fa ágai teljesen eltakarják.

— Itt ezen a tornyon már július 20-án jártam, — folytatta előadását. — Akkor már minden számszámom megvolt a kass- za kifurásához. Ide a toronyra elhelyez- tem a számszámait, lemásztam a városháza udvarára és innen, a nyitott klotzet- ablakon keresztül be az irodákba. De nem volt szerencsém, mert képtelen voltam be- jutni a pénztárterembe.

— Azon az uton, amelyen jöttem, visz- számasztam a toronyig, otthagytam számszámait és eltávoztam.

A betörő vallomása érthető feltűnést kelt.

Kiderült ugyanis, hogy már több mint két és fél hónapja készülnek a városházi kassza kifosztására.

A betörőszerszámok pedig, amelyekkel később a kasszát valóban kifosztották, majdnem két hónapig feküdtek a városháza udvarán.

Ebből a vallomásból még az is kiderül, hogy a városházi épület földszinti ab- lakai nemcsak a betörés elkövetése alkalmával, hanem a próbálkozásnál is nyitva voltak.

Itt bevárták az éjszakát, majd együtte- sen bemásztak a városháza udvarára. In- nen ugyancsak a klotzetablakon keresztül be az irodákba.

Együttes terepezemlést tartottak. Ez volt most a fontos. Calciu, a szakértő pon- tosan elmagyarázta a helyszíni szemlén, hogyan lehet a kasszát legbiztosabban megközelíteni. Végül is atyai tanácsokkal látja el a betörésekben szakértő, de a kasszafurásban kevésbé jártas Codaiait.

A helyszíni szemle után a betörők eltá- voznak azzal, hogy a következő éjjel véghez viszik tervüket.

Éppen a városházáról jöttek, amikor az emlékeztető körülmények között elfogták őket a razziazo detektívek, majd azután semmi bizonyítékot nem sikerült ellenük felmutatni, tolonc- uton átkísérték őket az ügyészségre.

Innen pedig egy brassói detektív mind- kettőjüket Bukarestbe szállította, ahol átadták őket az északi pályaudvar ren- dőrségének. Ez a rendőrségi kirendeltség mindkét betörőt szabadon engedte.

mennyit időzöm a teremben. Három órát dol- goztam, amíg a kasszát sikerült ennyire meg- furni. Aztán összepakoltam a pénzt.

A kis résen bedugja vékony kezét és könny- nyedén dolgozik a pénztárszekrényben.

— Tíz percig tartott, amíg az egész pénzt kivettem. Miután eltávoztam, megállapítot- tam, hogy összesen 114 ezer lejt vittem ma- gammal. S nem pedig 130 ezret, mint ahogy azt a feljelentésben állítják.

Közben a hatósági közegeknek pontosan el- magyarázza munkája legapróbb részleteit. A szoba egyik sarkában, közvetlenül az óra alatt, még most is egy gombostűvel körül- tűzött meztelen lábnyom látható.

— Ez a lábnyom akkor maradt itt, amikor az órát jöttem megnézni a sötétben. Meztialb

A nemzetközi megértés jegyében

MAGYAROK

írták,

BUKAREST

legnagyobb színészei alakítják,

BUDAPESTEN

készítették,

BÉKEFFY LÁSZLÓ

írta a szcenáriumot,

VICTOR EFTIMIU

fordította románra,

RÖCK MARIKA

játszotta a magyart,

DIDA SOLOMON

játssza a román verziót,

EISEMANN MIHÁLY

írta a „Van ebben a nőben valami jó” című slow-fox slágert és

ROMÁNUL

beszél az évad legnagyobb filmje:

KISÉRTETEK VONATA

Főszerepekben:

TONI BULANDRA és G. STORIN.

dolgoztam, majd, miután munkámat elvégez- tem, kint az udvaron újból felhúztam a ci- pőmet.

AZ EGÉSZ BETÖRÉSBŐL EGY REND RUHARA VALÓ

A helyszíni szemle, amely a legizgalma- sabb detektívfilmet is felülmúlja érdekessé- gében, véget ért. A betörőt és kasszafurót az udvarra viszik. A hatóságok vezetői tanács- koznak. Egy őrizetlen pillanában odahúzó- dom a betörőhöz és halkán megkérdezem:

— Hát érdemes volt?

Halk, megtört sóhaj a válasz:

— Hát érdemes? Higyje el kérem, hogy a betörés a mai világban a legátkosabb mes- terség. Ma sehol sem lehet pénzt találni. Caz- dag emberhez betör az ember és kiderül, hogy csak kívülről tartja még gazdagságá- nak fényét. Alapjában véve vagyonszerző. És ha már valahol mégis talál valamit, ak- kor az emberei, rosszakarói éhes hiénakként megkopasztják.

Igy panaszkodik a betörő. Majd rövid gon- dolkodás után kalkulációt csinál:

— Napokon keresztül fáradoztam, az életemet kockáztattam és mindössze csak egy ru- háruval maradt nekem a pénzből.

Előadása során kiderül, hogy a betörőt és kasszafurót valóban minden pénzéből kifosz- tották. Huszezer lejt adott Traubwasser Bé- la soffőrnek, huszezeret pedig Calciunak a „szakértői” tanácsért. Aztán Ploestibe ment, ahol az egyik közveszélyes betörő négyezer lejért egy gyémánt gyűrűt ajánlott föl neki megvásárlásra. A gyűrűt megvette. A vétel öröme inni kezdtek. Majd kártyázní. És három ploesti csirkefogó, akiket Codaia jó- formán alig ismert, ötvenezer lejből fosz- tották ki.

— Mindössze tízezer lejem maradt. Buka- restbe mentem. Itt kifizettem egy-két adós- ságomat. Majd egy ruhát vettem magamnak. És ezzel egy lej nélkül maradtam.

Mindez három nap leforgása alatt történt.

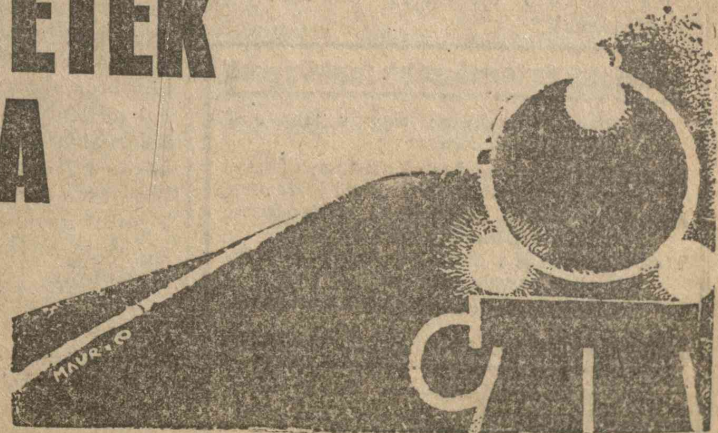
A főügyész szólítja. Két detektív meg- fogja.

— Gyerünk a fogházba.

Seres Miklós

KISÉRTETEK VONATA

érkezik

CIPÓVÁSÁRLÁS BIZALOM DOLGA!

Október 10-én

a Sparkassa épületében, volt Westmean helyiségbe költözködöm. Addig raktáron levő saját készítésű, közismert, kitűnő minőségű cipőimet nagyon olcsón árusítom **Szűlők!**

Iskolacipőket

most nagyon előnyösen vásárolhatnak.

Dánér Lajos cipőüzem

Brassó, Lensor 30.

Központi

teliroda tagja.

A Lupu-párt is erősen szervezkedik Brassó-megyében

Brassó, szeptember 13.
Az egész ország területén megindította az ellenzéki pártok szervezkedését. A politikai élnétség különösen Brassóban és a megyében észlelhető, ahol a Duca-féle liberálisok állandóan megjelenő lapot alapítottak. Júniának szervezkednek, a többi pártok pedig szintén rendezgetik soraikat. Brassó-megyében a Lupu-párt helyi tagozata is megkezdte a széleskörű szervezkedést. A falvakban egymást érik a politikai gyűlések, amelyeken a szónokok szidják a kormányt és a nemzetiparasztpártot és Lupu dr. érdemeit hangoztatják, valamint azt a radikális pártprogramot tárják fel, amely az inflációt követeli.

A Lupu-féle parasztpárt szervezkedésének egyik jelentős eseménye az a gyűlés, amelyet tegnap tartottak Brassóban, ahol a párt brassói titkárát, Mardarie János Mateescut meleg ünnepségekben részesítették. Az ünnepségen felszólaltak Sincan, Balas, Jugareanu, valamint a helyi tagozat több vezetői, akik az agilis titkár érdemeit méltatták. A beszédek az ünnepelt válaszául, kijelentve, hogy Románia legtisztább kezű és legpuritább politikusa Lupu dr., aki nem a demagógia eszközeivel dolgozik, hanem barátaival együtt a legnehezebb harcra viszik a parlamentben a korrupció és a tolvajok ellen. Hivatkozott a Skoda-ügy leplezésére, amely Lupu dr. politikai ténykedésének egyik legszebb fejezete. Beszéde végén a jelenlévőket harcra és a vezér körül való tömörülésre hívta fel.

Vasárnapi sportprogram

A marosvásárhelyi Mures és a kézdivásárhelyi K. S. E. Brassóban

Vasárnap az Olympia pályán két érdekes labdarugó mérkőzés lesz. A marosvásárhelyi Mures játszik a Brasovia ellen revánsmérkőzést, míg a kézdivásárhelyi KSE a BMTE vendége lesz.

A Mures-t nem kell bemutatnunk a brassói közönségnek. Az MSE és MTK utóda, szép, stílusos futballt játszanak. A csapat a Divizia Nationalában való részvételre minősítette magát az elmúlt szezonban a B. csoportban fog játszanak. Különösen csatársora jó és a múlt vasárnap a Brasovia ellen az egész csapat szépen játszott. Brassóban jobb felállásban szerepelnek. A Brasovia valószínűleg a következő csapatot állítja fel ellenük: Várhegyi, Zsigmond, Bölöni II., Nagy, Gönczy, István, Szika, Vogel, Türk, Popovici, Szederjessy. Ha ez a felállítás bevalik, úgy a Divizia Nationala mérkőzésen ez a formáció fog küzdelembe indulni.

Tannenberg

A BMTE vendége a KSE mely az utóbbi időben a brassói csapatokkal szemben szép eredményeket ért el. Weszter pesti tréner keze alatt a csapat sokat fejlődött és pár kiváló játékoskal rendelkezik. A csapat itt van hivatalosan bebizonyítani, hogy elért eredményei reálisak. A BMTE legjobbjait vonultatja fel az erősnek ígérkező mérkőzésre.

Végre egy komolyabb labdarugóprogram Brassóban.

Legyicsaló őrmester

A brassói rendőrség letartóztatta Goga Vladimír, volt kolozsvári zenészőrmestert, aki hamisított vonatjeggyel akart utazni. A jegyhamisító őrmestert átadták az ügyészségnek.

A legjobb és legolcsóbb tankönyvek

Állami és felekezeti magyar tannyelvű elemi iskolák részére:
Szentpétery-Gázdag-Kandray: Olvasó és tankönyvek I-VII. osztály számára.
Kandray-Titz: Számítás és Mértan-könyvek I-VII. osztály számára.
Titz-Havadtói: Előírási Szépirás-füzetek II-IV. osztály számára.

Állandóan raktáron kaphatók:
Libraria Universala S. A. Braşov,

Str. Voevodul Mihai. — Iskolai nyomtatványok, író- és tanszerek gazdag választékban, legutányosabb árban!
Iskoláknak kedvezmény!

Pályázatok a brassói pénzügyigazgatóságnál

A brassói pénzügyigazgatóság pályázatot hirdet megüresedett hivatalnokjelölti és végrehajtói állásokra. A pályázatok legkésőbb szeptember 15-ig nyújthatók be a következő iratokkal: Tanulmányi bizonyítványok, katonai igazoló könyv, újonnan kibocsátott születési bizonyítvány, újonnan kibocsátott nemzeti biznyitvány, újonnan kibocsátott erkölcsi és orvosi bizonyítvány.

A Jorga-klub is megszűnik,

meri házárdjáték nélkül nem lehet fennmaradni

Brassó, szeptember 13.
A kártyabarlangok és játéklukok ellen indított hatósági irtóhadjáratnak nap nap után újabb eredményei mutatkoznak. A demokráta liberálisok, amint azt tegnap megittuk, elhatározták, hogy a Fekete-utcában levő klubjukat teljesen felszaltják, mivel, ha nincs házárdjáték, képtelenek klubjukat fenntartani.

Ugyanez történt most a Jorga-klubbal is, amely évek óta a Cérna-utca és Kórház-utca sarkán működik. Néhány héttel ezelőtt ennél

Tel. 564

Asíra-Mozgó

BRASSÓ

Óriási sikerrel és érdeklődés mellett fut LOUIS TRENKER hírneves rendező legtokéletesebb művészi filmje

SEVERIN KAPITÁNY

Főszerepekben: Louis Trenker, Louise Ulrich, Várkonyi Mihály.
Rendező: LOUIS TRENKER.

A házigazda brutális behajtási módszere

Bármilyen különösen hangzik, de manapság még házigazdának lenni sem mindig boldog állapot. Nehéz a házbért inkasszálni, sok a szegény lakó és az adóhivatal sem nevezhető udvariasnak. Mindez köztudomású, azonban még ezek a körülmények sem mentik azt a behajtási módszert, amellyel egy Soige nevezetű háztulajdonos a Calugăreni-utca 14. számú házában kísérletezett. Itt lakott Nemes Sándor munkás, aki pár hónap óta munka nélkül áll, azonkívül néhány nappal ezelőtt felesége ikergyermekeket hozott világra. A házigazda, hogy szerencsétlen lakosát fizetésre kényszerítse, leszedte a lakás összes ablakait. A gyermekágyas asszony és a két újszülött ottmaradtak a hideg, szélös lakásban. Nemes bünvádi feljelentést tett a házigazda ellen, aki ilyen brutális behajtási módszerrel próbálja pénzét beinkasszálni.

Autó az árokban

Vasárnap este nyolc órakor, Gusbeth brassói lakos által vezetett 255 Bv. rendszámot viselő autó Felsőtörmősről Brassóba egykezvén, valószínűleg a tulgyors hajtás következtében az árokba fordult. A gépben ülők otthagyták az autót az árokban, úgy, hogy a kiszállott rendőrség csak a gépet találta már a baleset színhelyén.

Társasvacsora a Vigadóban

A Magyar Általános Gazdasági Szövetkezet (Ágiszt) áziipari szakosztálya ma este fél 9 órai kezdettel a Redoute kértérmeben társasvacsorát rendez, amelyre a tagokat és érdeklődőket szívesen látja a rendezőség. A társasvacsorára szóló meghívókat a szövetkezet háziipari szakosztályának Weiss Mihály-utcai üzletében lehet kiváltani.

Egy kis pénzt zsarolni jött Brassóba

Zeides Cristea és Gogota János helybéli kereskedők bünvádi feljelentést tettek Pop János a fogarasmegyei Beholcz közsébe való lakos ellen, aki különböző fondorlatokkal pénzt akart kicsikarni tőlük. Pop Joan szökést kísérelt meg, de a rendőrség elfogta és kihallgatása után átadta az ügyészségnek.

Elítelt perselylosztogató

A törvényszék Sânpetreaun tanácsa ma tárgyalta Lörinc András ügyét, aki ellen azt a vádat emelték, hogy a Kolostor-utcai katolikus templomban feltört egy perselyt és annak tartalmát, 425 lejű magához vett, majd miután a pénzből egy hónapig élt, újabb perselyrablást kísérelt meg ugyanabban a templomban. Ezúttal azonban rajta vesztett, mert a templom két sekrestyése elfogta és átadta a rendőrségnek.

Tannenberg

adta a rendőrségnek. Lörinc András nyomozott anyagi helyzetével okolja meg a tetten állástalanul volt, özvegy édesanyja részéről sem várható semmi anyagi támogatást. Ugyan így kénytelen volt erre a lopásra vetemedni. Az egyházközség gondnoka kijelentette, hogy az egyházközségnek nincs kimutatható kárja, mivel a persely az oltáregylet kezelésében volt és ez az egylet nem tett feljelentést. Mardare ügyész vád- és dr. M. Rimbert ügyvéd védbeszéde után a bíróság Lörinc Andrászt öt évi fogházra ítélte, amelyből huszonkét napot beleszámított a büntetésbe. Az ítéletben úgy az ügyész, mint a vádlott meginnyugodott.

Voicu polgármester és felesége Mária királynő vendége volt

Brassó, szeptember 13.
A Brasóval szomszédos Törösvár községben levő palotájában nyaral néhány hét óta Mária özvegy királyné Habsburg Iléana nagyhercegnő, valamint unokája, a kis Habsburg István tartsaságában.

A királyné törösvári magánában az elmúlt hetekben több előkelő személyiséget, valamint számos külföldi újságíró fogadott. Kedden meglátogatta a királynét

a birtokon Voicu Cornél dr. Brassó város polgármestere, aki feleségével együtt a királynő vendége volt ebédre.

A polgármester az ebéd után visszatért Brassóba, majd azonnal elutazott Bukarestbe, ahonnan minden valószínűség szerint két nap múlva tér csak vissza. A polgármester a város legsürgősebb ügyeit, valamint az utóbbi napokban tartott árlejtéseket intézi Bukarestben.

Marosvásárhelyen ünnepelték, Szászrégenben megverték a Brasovia játékosait

Viktoria (Szászrégen) - Brasovia 2:1 (0:0)

Vasárnap a Brasovia csapata, mint jelemtettük, a vásárhelyi Mures ellen szép győzelmet aratott. A sportszerető vásárhelyi közönségnek a szép játék után a helyiát annak ellenére, hogy kedvenc csapatát legyőzte, nagy ünnepségekben részesítette s tanuságot tett arról, hogy értenek a sporthoz s a szép játékok meg tudják becsülni. Így Marosvásárhelyt.

Ellenben Szászrégenben, a közönség

Tannenberg

nem tudta elviselni, hogy a Brasovia a mérkőzés befejezése előtt 7 perccel a góllal vezetett s úgy látszott, hogy a Viktoria vesztesként kénytelen elhagyni a pályát.

A közönség már a játék folyamán ellenségesen viselkedett a brassói csapattal és a bíróval szemben (Csatt, Mvászárhely) és 2-ik félidő 35-ik percében kirobbant a botrány. A Viktoria baloszekötője egy támadás során talppal belement Maiekkbe, a Brasovia kapusába s annak arcába rugott, úgy, hogy arca rögtön feldagadt és vérzett. A bíró erre lefújta az akciót és büntetést akart ítélni. A magáról (nem csoda) megfélekedezett és felbőszült kapus is belerugott durva támadójába. Az elfogult közönség egy része erre beszaladt a pályára és a Brasovia kapusát elverte. De kijutott azonban a brassói játékosoknak is, akik játékosársuk megvédésére oda-szaladtak.

A Brasovia le akar vonulni, de továbbjátszásra kényszerítették a csapatot. A játékra felálló csapat most nagy meglepetésben részesül. A bíró 11-est ítél a Brasovia ellen. (Mikor a durva támadás le volt fújva s a Brasoviát illette volna szabadrugás!) A 11-est a Viktoria érté-

kesíti és kiegyenlített. Öt perc volt még hátra s ezalatt a megfélemlített Brasovia alig mert játszani s a bíró is jónak látta a szászrégenieket könnyben részesíteni. Egy kiáltó lesállást nem fújt le (csak merete volna!) s az utolsó percben a Viktoria berugja a győztes gólt.

Nem akarunk ehhez kommentárt fűzni, még csak megemlítjük, hogy a miskolci Attila szászrégeni vendégszereplésekor ugyanugy járt, mint a Brasovia. A tárgyalgosságnak megfelelően meg kell írjuk, hogy a közönség nagy része s a Viktoria vezetősége elítélte a történeteket s a nagyobb botránytól és megveretéstől megvédte a brassói játékosokat.

Tannenberg

A SIRÁLY, MINT PECSENYE

A sirály karcsu fehér szárnya békésen és nyugodtan lebegett eddig tengerek és folyók fölött. Kiméletben részesült, dődelgetésben és jóindulatban. Ennek a nyájas kiméletnek azonban most egyszerű vége szakad. A dán földművelésügyi minisztérium ugyanis, ugylátszik, konyhaművészettel is foglalkozik. Sok minden kísérelt után rájöttek, hogy a sirály hús, megfelelő elkészítés és pácolás után épp olyan élvezetes, mint a vadkacsa húsa. Mégis azt hisszük: a sirályokat nem fenyegeti veszedelem. Megmenti őket a babona és a hagyományos megszokás. Délnémetországban egyszer negyven esztendőn át nem volt szabad borjut vágni, s mikor újra megengedték, évtizedek teltek bele, míg az új generáció hajlandó volt beleköszölni az ismeretlen ételbe. Koszt dolgában előítéleteink vannak. Idegen katonák egyébként azt mondják, hogy a háboru alatt megköszölték. Nincs igaza a dán földművelésügyi minisztériumnak, mert a sirály nem ehető.

Megnyíltak a ballhausplatzi palota összes termei

Dollfuss hitet tett a rendi alapon kiépített fasizmus állam- kormányzati rendszere mellett

Angliában és Franciaországban nem hiszik, hogy a fasizmus megmentse
Ausztria függetlenségét

Csehország német katonai beavatkozástól fél

A Landbund és Winkler kancellár pártja pecsételi meg az osztrák belpolitikai békét

Bécs, szeptember 13.

A nagy bejelentés megtörtént. A bécsi katolikus kongresszus tegnap esti ülésén végleg megszólalt Dollfuss és felvázolta új belpolitikai programját.

A program útját keres a sötétből és ezt az utat meg is találta, amennyiben elvágta annak lehetőségét, hogy Ausztria a hitlerizmus karjaiba vesse magát, de viszont hitet tett a fasizmus mellett.

Dollfuss nyíltan és félreérthetetlenül vallotta, hogy „új utakon kell az új hazát felépíteni” és tovább egy lépéssel, hogy „Ausztria újjáépítését rendi alapon kell megkezdni”.

Dollfuss nyilatkozata után most már semmi kétség: Mussolini, illetve Ausztria helytartója: Starhemberg herceg veszi át az osztrák vezérletet és megkísérlik a rendi alapokon korporációs fasizma rendszer útján Ausztriát megmenteni attól, hogy akár a marxizmus, akár a hitlerizmus borítsa el.

A középútról Dollfuss tegnap már nem beszélt.

A nyugodt és egészséges polgári demokráciáról szó sem esett többé.

Európában egyre sürűbben azt hangoztatják, hogy ez az államforma és társadalmi rendszer meghalt és kihalt és közben elfelejtik, hogy a közvetlen szomszédságban, Svájcban, Franciaországban, Hollandiában, Belgiumban, Angliában, Svéd- és Norvégországokban vígan és még a mai viszonyok között is nagyszerűen él az úgynevezett „polgári demokrácia”.

Ezt elfelejtik, de Dollfuss nem felejtette el. Ha hitvallást is tesz most a rendi alapon kiépülő új Ausztria mellett, nem a maga jószándékából teszi. Azért teszi inkább, mert a történelmi nyomás kényszerítő erejének súlya alatt inkább vállalnia kell a kisebb bajt, hogy ezzel esetleg elhárítsa a nagyobb csapást.

Nehéz szerep, amelynek nagyon kétséges a sikere. Egyébként beszéde elején történelmi visszapillantást vetve Ausztria múltjára, a mai állapotokat vázolta.

Visszautasította azt a Németország felől mindinkább megnyilatkozó szándékot, hogy Ausztriát bekebelezze és területén is megvalósítsák a hitlerista terrort.

Megdicsérte Fey államvédelmi minisztert, aki mindent megtett a védekezés frontján, mert a kormánynak kötelessége megvédeni a dolgozók érdekeit.

ÚJJÁÉPÍTÉS RENDI ALAPON

Ezután a kormány szociális terveiről számolt be a leszögezte, hogy

bár Ausztria újjáépítését rendi alapon kísérik meg, sohasem veszik el a munkásság jogait.

Felszólította a lakosságot, hogy őrizze meg nyugalmát és józan belátását s ne kövessen el könnyelmű politikai baklövéseket és ne tápláljon téves reményeket. Az osztrák politika nem irányul sem jobbra, sem balra, sem egyes emberek ellen, mert egyetlen célja a béke megerősítése. A liberális rendszernek és a marxizmusnak ideje már lejárt.

Dollfuss ezután a német kérdésre is kitért megállapította, hogy az alpesi tartományokban ezer éve jó és hű németek laknak. A hazafias front nagygyűlésének éppen ezért van hatalmas jelentősége. Sokan vannak ugyan olyanok, akik nem értik meg, hogy Ausztria kormánya miért nem reagál a pártharcra, amely a német határokon túl folyik s amelyet Ausztriára is rá akarnak kényszeríteni. Ausztria azonban védekezik az ilyen idegen eszmék ellen. Az osztrák kormány már több ízben leszögezte, hogy békeességben kíván élni Németországgal, de

hűtlen emberekkel nem lehet a jóbaráti viszonyt fenntartani.

ÚJ UTAKON ÚJ HAZÁT

Beszéde végén leszögezte, hogy új utakon kell az új hazát felépíteni.

S mint hajdan a keresztes vitézek, a mai

osztrákoknak is harcolniuk kell az egész Európát előlő idegen áramlatok ellen.

A szövetségi kancellár nagy beszédét általában hatalmas tetszésnyilvánítás kísérte mindvégig. Csupán

egyszer kezdtek hangosan pfojni a gyűlésen megjelent hitleristák.

A hazafias front nagygyűlése azután menetel alakult át és felvonult a belvárosba, a török ostromtól való megszabadulás 250 éves évfordulójának ünnepére.

A beszédet megtapsolták.

Vajjon a fasizmust is tapsolja az a Bécs, amelynek demokratikus és radikális ötven-százalékát már hónapok óta terror alatt és rettegésben tartja a szélső jobboldal.

A KÜLFÖLDI SAJTÓ NEM BIZIK A MEGVÁLTO FASIZMUSBAN

Dollfuss tegnap esti beszédével szélesen és kimerítően foglalkozik a nyugati sajtó. Különösen az angol lapok azok, amelyek jelentősnek és kihatásainak igen nagy hordercjű-

nek tartják a Dollfuss beszédét, de egyöntetűen azon a nézeten vannak, hogy

a korporációs fasizma rendszerre való áttérés sem oldja meg az osztrák kérdést és nem biztosítja Európát arról, hogy Ausztria nem hullik-e bele a német birodalom propagandájának örvényébe.

A Daily Telegraph megállapítja, hogy Dollfuss beszéde nem is annyira a fasizmus mellett tett hitet, mint inkább azt juttatta kifejezésre, hogy Dollfuss egy régen letűnt középkori rendi világot akar megvalósítani. Az angolok tisztán látják, hogy erre az utra Dollfuss nem meggyőződése, hanem a kényszer hajtja. A lap megállapítja még, hogy a tett hitvallás ellenére is a Dollfuss helyzete még ma is nagyon súlyos és még most sem lehet kiszámítani és megállapítani, hogy az osztrák belpolitikai áramlat szele a kormányzat vitorláját hová hajtja.

A Times érdekes álláspontot képvisel. Azt mondja, hogy ezek a félmegoldások Ausztriában nem teremthetnek békét és éppen ezért

Cseh riadó a német offenzíva veszélyével szemben

A cseh sajtó már más szempontból vizsgálja a tegnapi osztrák államkormányzati rendszer bejelentett változását. Dr. Jeseck, a Narodni Listi ma reggeli számában feltűnést keltő cikket írt az ügyvel kapcsolatban és megállapítja, hogy

a legközelebbi európai politikai akció nem lehet más, minthogy Németország katonai akcióval kezd Csehország ellen.

Jeseck dr., aki a német demokrata-párt csehországi vezére, megállapítja, hogy Németország részére elvesztett az ausztriai harc. Dollfuss ügyes irányváltása mellett Hitlernek muszáj álcában előbb-utóbb csak előlő Ausztriát bekebelezze és így az ellen a legközelebbi állam ellen kell fordulni, amelyben nagy tömegekben élnek németek és ez az állam csakis Csehország lehet.

Hitlernek eredményeket kell felmutatni és ha nem tudja Ausztria fejét produkálni,

Fény és pompa a Ballhausplatz összes termeiben

Dollfuss tegnapi beszédének hatása alatt közben Bécs maga megnyugodott. A bécsi politikai élet nem látja olyan sötétnek a helyzetet, mint ahogyan azt akár a csehek, akár pedig az angolok és franciák festik.

Ausztria fellelegzett már csak azért is, mert elmúlt felőle az a közelítő veszedelem, amely — már-már úgy volt — szinte megfojtotta.

Tegnap este megnyíltak a Ballhausplatz hatalmas épületének összes termei. A bécsi lapok jelentései szerint Ferenc József kora óta nem volt olyan ünnepség Bécsben, mint a tegnap este.

Nemcsak a bécsi katolikus kongresszust tisztelte meg ezzel az ünnepséggel a kormány, hanem önmagát is ünnepelte. Azt ünnepelte,

Winkler pártja is behódol most már Dollfussnak

A „teljes” politikai béke azonban nem tegnap született meg Ausztriában, hanem csak szeptember 17-én fog megszületni. Winkler helyettes kancellár, aki — mint ismeretes, — a Landbund tagja, ekkor nyilatkozik és kötelezi el magát végérvényesen és visszavonhatatlanul Dollfussnak.

Az alkancellár pártja — erre több alkalommal rámutatott már a B. L., — az utóbbi időben feltűnően és félreérthetetlenül kacérkodott már a nemzetiszocialistákkal, de most, hogy Dollfuss szakított a polgári demokráciával és magát és politikáját alárendelte a

megelégszik a cseh németek „felszabadításával” is.

A cikk végül rámutat arra, hogy ezt az akciót annál könnyebben levezetheti a német militarista politika, mert egyedül Csehország az a közép-európai állam, amelyben még ma is szabadon működik a nemzetiszocialista párt. Ő már többször rámutatott arra, hogy a cseh nemzetiszocialista-pártot fel kell osztani, mert annak végcélja és programja államellenes, de ez mind a mai napig nem történt meg. Dr. Jeseck harcászati hangú cikke végén a párt azonnali feloszlását követeli.

A cseh hangulatra nagyon jellemző a pacifista Prager Tageblatt hangja is. Ez a nagyon békés szellemű lap a legélesebben támad a hitlerizmus ellen és azt írja, hogy milliókat és milliókat hajlandó a cseh nép megszavazni annak a háborúnak kedvéért, amely a német hitlerizmus előretörésének lefojtása érdekében kellene vezetni.

hogy sikerült megtalálni annak a politikai irányvezetésnek nyomait, amelyek mellett Ausztria valahogyan megélhet, anélkül, hogy a hitlerizmus karmaiba beleszedülne.

A Ballhausplatzon lévő kancellári palotában Dollfuss kancellár és felesége fogadták a tegnapi estély vendégeit. Ebből az alkalomból ki voltak világítva a palota összes ablakai és nyitva állottak annak összes termei. Még az ötven esztendeje nem használt Metternich-féle dolgozószobák ajtajait is kitérték és azokban is helyet foglalt a rengeteg diplomata, főpap és magas katonai vendég.

A Ballhausplatzon megkezdődött a hitleri fényre és pompára emlékeztető ünnepség. Ennyit már átvettek Hitlerrel.

A többi — következik.

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb. ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

a generális megoldás útja a legjobb és legbiztosabb út. A lap szerint

addig nem lehet Közép Európában béke, amíg Ausztria Németországgal ki nem békül.

Arra vonatkozólag, hogy a Times hogyan és milyen feltételek mellett képzelte ezt a békét, a lap nem tesz javaslatokat.

Érdekes, hogy a francia lapok nem foglalkoznak olyan érdeklődéssel és mértékben Dollfuss kényszerű hitvallásával, mint az angol sajtó. A Petit Journal tárgyalja csak részletekben az osztrák kancellár tegnapi beszédét és pesszimistikusan megállapítja, hogy a fasizmus államkormányzati rendszerének bevezetése esetén sem bizik abban, hogy Ausztria függetlenségét és állam önállóságát megőrizhetné.

Az Echo de Paris nyíltan és minden kérés nélkül bevallja, hogy a tisztán látó politikus nem láthatja az osztrák helyzetet másképpen, mint amilyen az valójában.

Dollfuss félfordulata után sem történt egyéb, minthogy a fekete fasizmus utat nyitott a barna fasizmus felé.

A fekete fasizmus csak előszoba és lépcső ahhoz a barna fasizmushoz, amely a hitlerizmus álcában előbb-utóbb csak kelönti Ausztriát. A lap szerint annak, hogy Ausztria ne kanyarodjék Németország felé, csak úgy lehetne útját állani, ha a dunai államok összekülömbése mielőbb megvalósulna.

kül támogatja.

Ennek a nyilatkozatnak valóban nem is nagy a politikai súlya, de azt, hogy a megterésnek morális jelentősége van, tagadni nem lehet.

A gráci gyűlést megelőzőleg a két párt — a keresztényszocialisták és a Landbund — közös gazdasági és politikai programot is kidolgoznak, amelyben nem egyeztetik ugyan teljesen össze célkitűzéseiket, de mégis annyira összeérkeznek, hogy a leendő fasizma nagytanácsban, amelyet Ausztriában a jelek szerint Vezérő Testületnek fognak nevezni, közös alapelvek szerint dolgoznak.

A MONARCHISTÁK IS MEGMOZDULTAK

Közben csendben az osztrák monarchisták is felléptek. Előkeztetnek látják az időt arra, hogy akciójuk kezdjenek. Mivel számuk kicsi és súlyuk jelentéktelen, tisztában vannak azzal, hogy egyedül nem léphetnek fel. Ez az oka annak, hogy

az osztrák monarchisták kapcsolatokat kerestek a magyar monarchistákkal.

Ezek a tárgyalások már napok óta folynak Bécsben, de azoknak eredményeiről nem ad-

— Bágyadt, leverl, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet.

tak ki jelentést.

Most, a tárgyalások befejezte alkalmával, mégis annyit jelentenek, hogy a tárgyalások során az osztrák és magyar legitimisták teljesen megegyeztek, aminek látható jele, hogy közös jelvényben is megállapodtak. A közös jelvény egy jelvénykombináció lesz, amelyet a magyar címer és az osztrák kékfejű sas jellemző vonásaiból állítanak össze.

Jelenti még a két állam monarchista pártja, hogy a közös párt diszelnökvé Wolff ezredest, ismert legitimistát választották meg.

Szegény Ausztriának most már mi sem hiányzik, csak az, hogy ebben a nagy zűrzavarban még a monarchisták is vízzel zavarjanak.

„Sigi”
Gummi!

„Sigi”
Prezervatív
meghízhat
Kapható:
gyógyszertárakban és drogériákban

HIREK

Lengyelország és Jugoszlávia külpolitikai együttműködése

Belgrád, szeptember 13

A Belgrádban tartózkodó lengyel politikusok és a jugoszláv kormány megbízottjai hétfőn a szenátus épületében értekezletet tartottak. A felszólalók egyhangúan megállapították, hogy bár Lengyelország és Jugoszlávia külpolitikai érdekei nem egészen azonosak, mégis több pontban megegyeznek és ezért a két állam együttműködése szükséges és hasznos.

Jankovics Belizár, volt jugoszláv belügyminiszter beszédében kifejtette, hogy a két országnak együtt kell haladnia a békeszerződések revíziója ellen indított mozgalom ellen és ebből a szemszögből megítélve, a keleti államok szövetkezőse válasza a négyhatalmi megegyezésre.

A Magyar Párt aradi tagozata felveszi a harcot a Gazdaszövetséggel

Arad szeptember 13

Az országos magyar kisgazdaszövetség nemrégiben erőlyes propagandát kezdett az aradi magyarság körében is. A bukaresti kiküldöttek erőteljes munkája ellenakcióra indította a magyarpárt aradi és aradmegyei vezetését is.

A tagozat vezetői ülést tartottak, amelyen Vitos Pál dr. bejelentette, hogy a gazdaszövetség két vezetője dr. Réty Imre és dr. Bordeaux Hugó Aradon és a megyében jártak, most is ott tartózkodnak és céljuk a Székelyföld után a szövetség működésének Aradmegyére való kiterjesztése.

A szónok sürgette a magyar párt fokozott ellenakcióját.

Velcsor Géza dr. figyelemreméltó beszédet lát a kisgazda szövetség agitációjában. Konkolyhíntés ez, — amely ellen védekezni kell.

Parecz Béla dr. leszögezi, hogy a Szövetség mozgalma szabályos kormánytámogatással történik.

Lócs Rezső: Fripturista husosfazék-magyarak ezek.

Szuchy Pál dr.: A kisgazdapárt előharcosainak aránylag eredménnyel kecsegtető a munkája, mert a magyar párt nem szervezte meg a vidéket.

Barabás Béla dr., az intézőbizottság nevében kijelenti, hogy a párttagozat haladéktalanul hozzákezd a szervező munkához és feljogosítja a magyar gazdaszövetséget, hogy ne üljön fel a kisgazda szövetség hangzatos ígéreteinek.

A kolozsvári nyugdíjas kongresszus végleges programja

Kolozsvár, szeptember 13.

Jelentettük már, hogy az erdélyi és bánági nyugdíjasok egyesületének vezetősége szeptember 17-re nagygyűlést készített elő, amelyen újra a nyilvánosság elé akarják vinni sérelmeiket, miután azokat a kormány többszöri sürgetés ellenére sem orvosolta.

A nagygyűlés szeptember 17-én délután 9 órakor kezdődik a kolozsvári városháza üléstermében és napirendjét a vezetőség a következőképpen állította össze:

1. A vidéki kiküldöttek igazolása és a felszólalások rendjének megállapítása.
2. Elnöki megnyitó.
3. Főtitkári jelentés.
4. Pénztári jelentés a nyugdíjas szövetség vagyoni helyzetéről.
5. Az adóbonok ügye.
6. Az 1932 évi nyugdíjhátralékok.
7. Az új nyugdíjtörvény tervezete.
8. Beszámoló a temetkezési segélypénztár felállításáról.
9. Előterjesztés egy bankszövetség létesítéséről.
10. Küzdelem a drágaság letörésére.
11. A vidéki kiküldöttek jelentése.
12. Határozatai javaslat.
13. Üdvözlő táviratok.
14. Köszönet a sajtónak és záróbeszéd.

— IDŐJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint a nappali hőmérséklet emelkedése várható.

— Végetért a királyi vadászat. Temesvárról jelentik: A háromnapos királyi vadászat kedden végetért, Rengeteg fogoly, fűrj és ragadozó esett zsákmányul. Mihály trónörökös az első napon 5 foglyot, 1 fűrjet, a második napon 9 foglyot, 1 fűrjet, két vadgalambot és a harmadik félnapon 8 foglyot, 1 fűrjet és 1 galambot lőtt. A temesvári Hubertus vadászársaság Mihály trónörökös tiszteletbeli tagjává választotta, és erről a király engedélyével oklevelet nyújtottak át neki.

— A FRANCIA LEGUGYI MINISZTER ELINDULT MOSZKVA. Párisból jelentik: Herriot után, az orosz-francia barátság kimélyítése céljából, most Pierre Cot, francia légügyi miniszter keresi fel az oroszokat. A miniszter kedden délelőtt tizenegy órakor egy repülőraj kíséretében, indult el Moszkvába.

— ANNYI MÉRGET VETT BE AZ ÖNGYILKOS PATIKUS, HOGY AZ EGÉSZ FALUNAK ELÉG LETT VOLNA. Szilágyssomlyóról jelentik: Ferschi Ferenc kémeri gyógyszerész sztrichninnel megmérgezte magát és meghalt. Az öngyilkos patikus bucsulevet hagyott hátra, tettet azonban nem okolta meg. Ferschi olyan mennyiségű sztrichnint vett be, amivel az egész falut meg lehetett volna mérgezni.

ABLAK

Vonablakból jön száz hársfa, kinyul a völgy s a hegyre hág,
Azért, hogy milliószor lőssa a tajtékzó vaspáripát.
A domb fölött egy roppant héja unt kéjjel csügg a levegőn
Miközben sunyin, lebegőn, csörög feni a holdkaréjra.
E ragadozó, vad életnek emlékei most felelednek
zsákmány lenni: ez szerepem. S e szerepem nem szeretem.

A gerincen ezüst gomolyba felszikrázik az őszi kőd
Haldokló fény fölé omolva, ki tudja: talán győzni jött.
Versenyt száguld a felhők nyíja s a céljuk merő rejtelem,
Egy bus káprázat lejt velem: a színem talán ettől fájna?
Most hamarjában kitől kérdjem: mért nincs könyököm, mért nincs térdem?
Az élet — hajsz. Semmi más. S tán sose talál lenni más.

A füstökádó szörny sziszegve egy órház előtt tiszteleg,
S az alkonyt, mintha rőt tüzekbe uszítanák a zord szelek.
Bolondos, kék láng táncol benn a kályhában és kísértetek
Kergetőznek vén és beteg téren, hol himbál az antenna.
Már luxus minden: bor is, víz is. Lebunkóz mindenkit a krízis.
Koldus vásár, rongy áldomás. Rohanj vonat! Uj állomást!

És tájak jönnek, tájak mennek; a régi pályák rajzanak
Nem lennek a végtelennek, mely reményünknek pajzsa csak.
S ahogy e vonat ablakból kihajolnék, hát messze tün;
— Az ut, a perc, a ház, a bűn. S mikor a fényár átnyalából
— Megkérdesztem! ujjong a lelke s bánatom menten elfelejttem,
De ki adhatna rá kezel: hogy valóban megérkezett?!

SEBESI ERNŐ

— Agyonlőtte a barátját. Déváról jelentik: Bantu József 12 éves fiú, házuk udvarán Bosan János 10 éves barátjával játszadozott. Bantu ellopja apja vadászfegyverét és azzal játék közben agyonlőtte kis barátját.

— Pénztár a hárászkendőben. Nagyváradról jelentik: Özv. Füzi Józsefné, nagyvárad lakos, néhány héttel ezelőtt feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik 22 ezer lejt loptak tőle. A rendőrség azonnal nyomozást indított, a melynek alapján kedden letartóztatta Enyedi Jánost és feleségét, akik a károsult asszonnyal egy udvaron laktak. A házaspár tudta, hogy Füziné éléskamrájában egy hárászkendőbe bugyolálva 66 ezrest rejtget és ezért távollétében állandóan dőszmálták a vagyonkáját.

— HA MÁR MUNKA AKAD... Tasnádról jelentik: Asztalos Ferenc 48 éves tasnádi kőművesvállalkozó Taub Imre alsószopori malomtulajdonos megbízásából munkásaival házépítéshez kezdett. A kőműves nemrég 2 ezer lejt kért Taubtól azzal, hogy a munkásokat fizetnie kell és családjának is pénzre van szüksége. Taub megtagadta a kérés teljesítését, mire a munkások zugolódni kezdtek, majd a kőműves felhívására abbahagyták a munkát és elvonultak. A feldühödött malmos ekkor a kőműves után szaladt és pofonütötte, mire Asztalos előrántotta a bicskáját és mellbeszurta a malomtulajdonost. A súlyosan sebesült embert ápolás alá vették, a kőművest pedig letartóztatták és a zilahi ügyészségre kísérték.

— Érmihályfalvai hírek. Tudósítók jelentik: Özv. Kapocsán Györgyné, érmihályfalvai munkásasszony, aki családjával hónapok óta a legszörnyűbb nyomorban él, 22 éves László nevű munkanélküli fiával a közeli erdőbe ment gombát szedni, amit aznap este vacsorára meg is ettek. Másnap reggel mindketten heves gyomorfájással ébredtek, mire orvoshoz mentek, aki gombamérgezést állapított meg rajtuk és a nagyvárad kórházba küldte őket. Az asszony és a fia, mielőtt még hazajuthattak volna, utközben összeestek. Szekéren szállították őket haza, ahol óriási kínok között először Kapocsáné, röviddel utána pedig a fia is meghalt. — Hatalmas tűz pusztított az érmihályi Gálospetri község határában, Draveczky József tanyáján, ahol egy nagy dohánypajta kigyulladt és földig égett. A pajtában 60 mázsa zöld dohány volt, amit csak nemrég tettek oda száradni. A kár 300

ezer lej, amelynek egyrésze biztosítás útján megtérül. A csendőrség megállapításai szerint gyújtogatás történt és ezért erőlyes nyomozást indítottak, hogy a tettesek kézrekerítsék.

— AZ ELMULT ÉJSZAKA NEMETORSZÁGBAN KÉT HELYEN IS TÜZKATASZTRÓFA PUSZTÍTOTT. A badeni tartományban fekvő Oschlbunn községben hétfőn délután egy kigyult lakóháztól felgyulladt az egész község és a tűz egész éjszakán át dühögött. A tűz oltásánál több mint kétezer ember segédkezett. A nagy segítség ellenére reggelre 283 lakóház és gazdasági épület égett le. A kár körülbelül 2 millió arany-márka. A hatóságok letartóztattak egy öregasszonyt és a fiát, akiket azzal gyanúsítanak, hogy gondatlanságuk volt a borzasztó tüzkatasztrófa okozója. Nagy tűz pusztított Gehenben is, ahol az a kastély égett le földig, amelyben a munkaszolgálati tábor, a rendőrség, az anyakönyvi hivatal és a bírói dalmi takaréki iroda is helyezték el. A több száz éves gyönyörű kastélyt nem lehetett megmenteni, porrá égett.

— LESZAMOLÁS A VETÉLYTÁRSÁK KÖZÖTT. Szatmárról jelentik: Szatmáron vasárnap véres veszekedést kezdett és ennek hevében gyilkosságot kísérelt meg egy visszautasított szerelmes földműves szerencsés vetélytársa ellen. Orgován Albert és Kozma Lajos szatmári földművesek egy leánynak udvaroltak. A leány Orgovánt részesítette a kegyeiben. Kozma szerelmi elvakultságában elhatározta, hogy elteszi láb alól vetélytársát és ezért vasárnap este megleste Orgovánt és amikor ez a leány lakásából a sötét utcára lépett, reászólt és felelősségre vonta. A két földműves között hangos szóváltás keletkezett, amelynek során Kozma kést rántott elő és Orgován hasába döfte. A súlyosan sebesült embert kórházba szállították.

— KÉT BUVÁR IZGALMAS KALANDJA EGY BALNAVAL A TENGERTEN FENEKÉN. A Literary Digest arról ír, hogy a buvároknak az északi tengereken milyen súlyos kellemetlenségeket okoznak néha a bálnák. Gordon Thomas amerikai buvár, aki a norvég partvidéken dolgozott egyszer a tenger alatt társával, elmondja találkozását egy hatalmas bálnával.

— Barátom figyelmeztetett, megfordultam és azt láttam, hogy valami óriási sötét tömeg közeledik hozzám szédületes gyorsasággal. Leguggoltam, abban a reményben, hogy a hatalmas bálna nem fog észrevenni. A szörnyeteg azonban

TEN TABLETTAK

NEURALGINE

JURIST

megrövidítik a leghevesebb fejfájást

közvetlen mellettem telepedett le a tenger fenekére. Letelepése valóságos örvényt okozott és az örvény nem magával sodort. Közvetlenül a bálna állkapcsa mellé kerültem és reszkettem a félelemtől. A tengeri szörnyeteg egyetlen mozdulatával összelapíthatott volna. Mozdulatlanul feküdtünk egymás mellett: a bálna és én. Egyszerre csak a bálna megvonaglott, megfordult és a következő pillanatban eltűnt a tengerfenék homályában. Felálltam és megpillantottam társamat, aki a közelemben állt. Elvégeztük dolgunkat és azután felmentünk a napvilágra. Ekkor megkérdeztem társamat, Freddy Archert:

— Nem tudod, miért ment el hirtelen a bálna?

— Meghúztam a farkát, — mondta nevetve a társam.

— Komolyan mondd meg, hogy mi történt.

— Az történt, hogy furókészülékemmel belefurattam a bálna farkába és ettől úgy megijedt, hogy rögtön elszórt.

★ CUKORNÉLKULI BEFÖZÉS, főzelékek konzerválása, befőttek, lekvárok, kocsonyák, szörpök, főzelékek, saláták uborka és káposzta berakás, gyümölcs- és főzelékasalás, ecet és mustárkezelés, irta Sárosi Bella, ára 30 lej. Postaköltséggel 35 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Részleges sztrájk a Temesvári Gyapjuiparnál

Temesvár, szeptember 13.

Kedden délelőtt a Temesvári Gyapjuiparnál sztrájk munkásai megtudták, hogy az igazgatóság az árakat 10 százalékkal redukálta akarja.

A hirre 200 munkás azonnal abbahagyta a munkát.

A sztrájk valószínűleg terjedni fog.

Mindazoknak, akik magukat gyengének és kimerülteknek érzik a

BIOGLOBIN

uj életértől ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, étvágygerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél:

FABRIUS GUIDO
„MEDVE” gyógyszerárak
Nagyszeben—Sibiu

Kik vettek részt a szovátai felvonulásban

Legújabb jelentések

Bukarest, szeptember 13

Bukaresti jelentés szerint Maniu szovátai felvonulására Erdély és a Regát területéről az alábbiak vonultak fel, vagy pedig jelenlétük táviratilag szolidaritásukat a párt vezérével:

Alba-megyéből: Tudoran képviselő, Botan szenátor.

Bihar-megyéből: Teodor Roxin, Jovif Jacob képviselő és Liviu Frifu, Octavian Prie szenátorok, Pavel Pavel képviselő, Popescu képviselő, Romul Pop és Erdélyi János szenátor.

Beszterce-megye: Leonida Pop képviselő és Alex Borza szenátor.

Kolozsmegyéből: Socol Aurel, Simion János szenátor, Simion Nemes és Valentin Porutiu képviselők.

Szatmármegyéből: Aurel Dobos, Augustin Popa, Alex Breban képviselő, Victor Marcu és Cornel Bohocel szenátorok.

Szebenmegyéből: Stoichita képviselő.

Udvarhelymegyéből: Solomon dr. képviselő.

Hunyadmegyéből: Zeno Traia, Zaharia Boila és Vlad generális.

Temesmegyéből: Octavian Crasmaru, Cornel Lazar, Cornel Bianu, Aurel Leuția képviselők, Liviu Juga szenátor.

Szörénymegyéből: Joan Imen képviselő.

Szilágymegyéből: Victor Deleu, Julius Coroianu, Jonel Pop, Gheorghe Pop, Gheorghe Teodoreanu képviselők és Ghinlea, Vasile Oros, Gheorghe Valeanu.

Máramarosmegyéből: Ilie Lazar, Joan Lechiteanu, dr. Sigismund Pop képviselők, Mihail Hotea szenátor és Traian Pop.

Kisküküllőmegyéből: Macave szenátor.

Tordamegye: Valer Moldoveanu, Jonel Pop, Gheorghe Marie, Joan Capalleanu és Dragomir képviselők.

Szamosmegyéből: Liviu Miksa, Victor Munteanu képviselők és Victor Motogna szenátor.

Krassómegyéből: Virgil Cherciu, az Ordinea igazgatója, Coriolan Buracu.

Marosmegyéből: Adrian Popescu, Joan Bozdog, Juon Roman képviselők és Juon Valeu szentár.

Pop Jonel lemondott!

A fenti névsorban ott szerepel Pop Jonel belügyi államtitkár is, ami azt is jelenti, hogy a belügyi államtitkárnak most már ott kell hagynia pozícióját. Ez meg történt.

Pop Jonel kedden este benyújtotta lemondását, legalább is így tudjuk ezt a kormányhoz közelálló politikai körökben.

Jelentéseink szerint kedden délután a belügyi államtitkár hosszas tanácskozást folytatott Voicu Nitescu földművelésügyi miniszterrel és Gheorghe Crisan volt pénzügyi államtitkárral, aki Maniunak közeli barátja. A tanácskozás eredménye az lett, hogy

Pop Jonel bejelentette lemondási szándékát.

Dollfuss már vadászik is

Bécs, szeptember 13.

Lapzártakor érkezett jelentéseink szerint Dollfuss osztrák-magyar barátkozást egyáltalában nem befolyásolja az, hogy Ausztria átért a Mussolini-féle fasiszmusra. Bécsi jelentések szerint Dollfuss miniszterelnök október 7, 8 és 9-én nagy vadászatot rendez, amelyre meghívta Gömbös Gyula magyar miniszterelnököt és Keresztes-Fischer, valamint Kállai Gyula magyar minisztereket.

Ez a hírforrásunk úgy tudja, hogy a magyar miniszterek a meghívást elfogadták.

A kis Ausztria a fasiszta államformával egyidejűleg úgy látszik, monarchikus allűröket is felvett. Már vadászik is.

dékát Voicu Nifescunak.

Bukarestben már megállapították, hogy Maniu szovátai felvonulásának minden várakozáson felüli sikere van. A Calendarul statisztikát közöl arról, hogy

Erdély 90 nemzetiparasztpárti képviselője közül eddig már 56 jelentette be Maniuhoz való csatlakozását.

Ez azt jelenti, hogy Erdély ismét külön utakra indult, ami belpolitikai szempontból rendkívül súlyos jelentőségű dolog, s alkalmasint keményen megrendíti a Vaj-

Csütörtökön tárgyalják a Reichstag felgyújtásával vádolt Van der Lübbé pörét

Kommunista tüntetés a párisi német követség előtt

Berlin, szeptember 13

A berlini birodalmi gyűlés épületének felgyújtásával vádolt

Van der Lübbé bűnpörének tárgyalását csütörtökön kezdik meg.

A tárgyalást magát Lipcsében nyitják meg, de a bizonyítási eljárás a helyszínén, a helyreállított birodalmi gyűlési terem kupolacsarnokában történik.

Tegnap este Torres és társai, ismert francia védőügyvédek Párisban „lejártsoták” a gyújtogató Van der Lübbének védelmét, Torres a többiek között színelvédőbeszédében azt mondta, hogy olyan faj gyermeke (az ügyvéd korzikai), aki nem hagyja megbosszulatlanul az ártatlannal kiontott vért.

A párisi művédelem ideje alatt mintegy másfélezernyi kommunista tömeg tüntetett az utcán és egyre hangoztatta, hogy vonuljanak a német követség elé és

ott vegyenek maguknak elégtételt azért, mert ártatlan embereknek akarják megbosszulni a németek a Reichstag felgyújtásának gyalázatos büntényét.

A tüntető kommunisták tényleg a párisi német követség ellen vonultak, de nem tudtak a követség épületébe bevonulni, mert a német követ már előzetesen értesült az ellene készülő tüntetésről és védelmet kért.

Valóban nagy karhatalmi egységek vonultak fel a párisi német követség elé és megvédték a követség épületét.

Ez a védelem azonban nem ment sem simán, sem vér nélkül.

A rendőrségnek gumibotokkal és szulronyokkal kellett a tömeget a követség épületétől távoltartani, amely alkalommal egy rendőr súlyosan megsebesült. A tömeg szétzavarása után a rendőrség a tüntetők közül 14 kommunistát letartóztatott.

Ha igaz:

Genfben előterjesztik a kisebbségi védelemről szóló javaslatot

Genf, szeptember 13.

Genfi francia körökben az a hír járja, hogy a Népszövetség őszi nagy közgyűlésén olyan javaslatot terjesztenek elő, amely szerint

a kisebbségek védelméről szóló nemzetközi védelmi intézkedéseket terjeszték ki valamennyi európai államra.

E hírforrás szerint ezt a javaslatot mint a legérdekesebb állam, amelynek egyáltalában nincsenek nemzetiségei, Franciaország fogja előterjesztani. Ugy tudják azonban, hogy a javaslatot nem is annyira francia, mint inkább cseh és lengyel részről szorgalmazzák és annak németellenes tendenciája van.

A csehek és lengyelek ugyanis ennek a kisebbségvédelmi intézkedésnek kiterjesztésével azt akarják elérni, hogy Németországban szűnjenek meg végre a zsidóüldözések.

Ezekkel a hírekkel szemben a Népszövetség hivatalos köreiből úgy tudják, hogy ilyen javaslatot Franciaország nem terjeszt be és általában azt hiszik, hogy a hirt csak azért lánsszörozzák, hogy annak hatását kipróbálják. Amennyiben az államokban meg lenne a hajlandóság arra, hogy a nemzeti kisebbségek védelmi intézkedéseit Németországra is kiterjesszék, Franciaország valóban hajlando ehhez azzal, hogy az indítványt benyújtja, segédkezett nyújtani.

Borzalmas jelenetek egy kórházban

A féltékeny férj a tehetetlen betegek szemeláttára gyilkolta meg a feleségét

Nagykanizsa, szeptember 13.

A nagykanizsai kórház női pavillonjában kedden hajnalban megdöbbenő gyilkosság történt.

Német János 48 éves cipésmester, akinek különváltan élő felesége a kórházban teljesített szolgálatot és akivel az asszony már huzamosabb idő óta ellenséges viszonyban volt, a kórház udvarára lopózkodott, azzal a szándékkal, hogy feleségét meglesse. Németné, aki nem sokára a férj belopódzása után a férjipavillonból az udvarra lépett, szembetalálta magát férjével, aki revolverrel fenyegette a megijedt asszonyt és erőszakoskodni kezdett vele. Németné segítség után kiabált, majd kiszakította magát a megdöbbenő férfi keze közül és az udvar másik részén lévő női pavillon ajtaja felé futott. Beugrott a pavillonba és a férfi előtt bezárta

a terem nagy üvegajtáját.

Az ágyakban fekvő betegek óriási rémületére, a félőrült Német megjelent a pavillon üvegajtájánál, célbavette a szerencsétlen asszonyt és reálolt.

A golyó betörte az üvegajtót, mire Német a résen keresztül behatolt a terembe és a sikoltozó és a félelemtől őrjöngő betegek szemeláttára kétszer felesége arcába lőtt.

A lövések azonnali halált okoztak. Német János ellen, akit a betegek természetesen nem tudtak elfogni s így elmenekült, a rendőrség a legszélesebbkörű nyomozást rendelt el.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint a feleséggyilkos cipésmester délután a város határában, egy mély sánc alján, állott fejfel, holtan megtalálták.

Bratianu Georgenak hajnalodik

Bukarest, szeptember 13.

Mihai Sadoveanu író, aki a Jorga-kormány idején a szenátus elnöke volt, bejelentette a georgista liberális-pártba való belépését. Egyidejűleg levelet intézett Bratianu George pártelnökhöz s levelében részletesen megindokolta, hogy mi készítette őt a pártba való belépésre.

Szeptember 15-én meg kell kezdeni a tanítást

Bukarest, szeptember 13.

A közoktatásügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelyben utasítja a középiskolák és az elemi iskolák igazgatóit, hogy szeptember 15-én föltétlenül nyissák meg az iskolai évet és kezdjék meg az előadásokat.

Mihály vajda osztályába minden nemzetiségből felvesznek egy-egy tanulót

Bukarest, szeptember 13.

A király úgy intézkedett, hogy abban az iskolában, ahol Mihály nagyvajda tanult, a trónörökös osztályát négy új tanulóval egészítsék ki. E tanulók közül egynek moldovai, egynek pedig bánási románnak kell lennie, a másik kettő közül pedig egyik szász, a másik magyar legyen. A trónörökös osztályában a tanítás október 25-án kezdődik meg, mert Mihály vajda eddig az időpontig Londonban lesz, ahol édesanyjával, Helena hercegnéval találkozik.

Szerencsés számok

1 milliót nyert: 8946.
25.000 lejt nyert: 69599.
20 ezer lejt nyert: 65419.
15 ezer lejt nyert: 576, 43201 50941 62120
12 ezer lejt nyert: 57389 1626 1553 55762
53745 34899 20800 62647 59505 42963
10 ezer lejt nyert: 40023 70573 76225
64768 63801 8601 24870
8 ezer lejt nyert: 42696 24290 12693 9190
78215 8676.

— Az állami ménés próba távolagvlása. Szatmárról jelentik: A szamosmegyei állami ménésből ma 16 ménló érkezett Szatmárra. A lovak egy részét lovagolták, másik része kocsihoz volt fogva. A tizenhat ménlovat Petre Spanul a ménés igazgatója és Szabó János aligazgató vezetésével melletti próba távolagvlással próbálták ki. A lovak Alsószukból Szatmárra 280 kilométeres utat futottak be Désen, Nagyvilondán és Nagysomkúton keresztül. Ezt a távot kisebb pihenőkkel 3 nap alatt tették meg úgy, hogy a lovak lényegesen csak 22 órát futottak. Induláskor és érkezéskor lemérik a ménék lélegzetvételét és érverését, hogy megállapíthassák futóképességüket. Szatmárról most Zilahra futnak a lovak, onnan Alsószukra. Ez az út 170 kilométer, melyet a lovaknak pihenőkkel 2 nap alatt kell megtenniük. A ménék között egy Nóniusz is van, amelynek értéke 250 ezer lej.

— Kettős kivégzés Németországban. Berlinből jelentik: A németországi Torgau városában, kedden reggel hat órakor a magdeburgi hóhér lefejezte Liesch Krisztina asszonyt és Walter nevű fiát. Az asszony ellen az a vád, hogy múlt év december 15-én a fia segítségével férjét, Liesch Ottót, megölte.

— A kolozsvári rendőrség hírei. Tudósítónk jelenti: Katona Sándor 19 éves kályhás feljelentést tett a rendőrségen lopás miatt Muresan Dénes ellen. — Hamburg Leopold feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik Erzsébet-utca 10 szám alatti lakásából 5000 lej értékű ruhaneműt loptak. — Tordáról a kolozsvári rendőrségre kísérték Bokor László mechanikust, akinél állítólag tiltott könyveket találtak. Ugyisintén őrizetbe vették Makovszky Károly üvegfüvómunkást is, aki a kérdéses könyveket terjesztés céljából Bokornak adta. A két gyanúsítottat élelem és kihallgatás nélkül már napok óta a rendőrség fogdájában tartják.

KÖZGAZDASÁG

Termésjelentés a világ minden részéből

London, szeptember 13.

Angliában és Írorszában a multheti esők igen jó hatást tettek és az időjárás pompás, az északi részekben még folyamatosan levő aratás igen kedvező körülmények között folyik. Az árpa és a rozs nem felelnek meg a várakozásoknak. A buzatermés eredményei kilégítők.

A hozamok átlagon felüliek.

Franciaországban az időjárás igen jó meleg. A cséplés jó időjárási viszonyok mellett jól halad. Az ideai buzatermésre vonatkozólag becslések még nem érkeztek.

Spanyolországban a buzatermés eredményei jobbakként várják. A gazdák az ideai buzát a múlt évről maradt készletekkel keverik, de a keverék nem igen alkalmas az őrlésre.

Németországban elsőrangú idényszerű idő van. Az aratást befejezték. A termés-eredmények igen jók. Általában a háború óta a legjobb termésnek tartják az ideit.

Olaszországban a beköszöntött meleg idő aggodalomra ad okot, a tengeritermést féltik tőle. Általában tengeriben az idén átlagon aluli termést várnak. A buzatermést a cséplés után itélve nagyobbra becsülik, mint eddig.

Oroszországban az időjárás igen kedvező de ennek ellenére a termés betakarítását illetőleg sok a baj. Hivatalos jelentés szerint augusztus 20-ig 153 millió hektáron arattak le, de csak 59 millió hektáron takarítottak be. Az őszi vetési

munkák sokkal jobban indultak meg, mint a múlt évben, mert a múlt évben ugyanezen időben csak 6.6 millió hektárt vetettek be, míg az idén már 19 millió hektár területen történt meg a vetés.

Eszterházyban az őszi vetések hozama nagyobb, mint várták. A rozs igen jó, a buzatermés átlagon felüli, csak a tavaszi buza ütött ki rosszul. A zab és árpa átlagon aluli termést hozott.

Sport

Rövid sporthírek

A kézilabdásárhelyi K. S. E. vasárnap az Ivriát látta vendégül és 1:0 arányban legyőzte. Tóth János, az Ivria tréner, súlyos lábrugást kapott.

Az udvarhelyi Hargita a rivális U. M. T. E. csapatát vasárnap szép játék után 1:0 arányban győzte le.

A petrozsényi C. F. R. szép győzelmet aratott a dévai Corvin felett. Eredmény 3:0.

A bukaresti „Gazeta Sporturilor” olcsó társasutazást rendez október 20-tól 24-ig Budapestre. A társaság végignézi a magyar-olasz, lipensia-Ujpest és Temesvár-Budapest labdarugómérkőzéseket.

A brassói Schmidt (Cucule) a nagyváradi Welvarttal indult a tekerioli országos tenisz versenyen férfi párosban. Nagy sikerük volt. A Pulieff-Cantacuzinó-pár legyőzésével bekerültek a döntőbe, ahol a Réti-Hamburger pártól nagy küzdelem után kaptak csak ki.

A turini diákolimpiász utolsó napján a magyarok még két főiskolai világbajnokságot nyertek. Nagy Géza 400-as gáton 54.7 mp-cel és Várszegi József gerelyvetésben 64 m. 95 cm-es dobással. Magyarország az atlétikai

Dakrysol hajtápszer

(Cholesterin-kén-tojásfehérje-növesztő hormonok)

A jobb oldali kép — uraim — világosan és minden kétséget kizáróan mutatja, miként keletkezett, vagy fog keletkezni az Önök kopaszsága, ha nem teszik meg idejében a kellő óvintézkedéseket.

Koponyatető nálunk, férfiaknál, az a hely, amely a kopaszkodás szempontjából a legveszedelmesebb. Itt a fejbőr közvetlenül a koponyaacsonton fekszik, a rugalmas izompárna védelme nélkül. Ha a fejbőr növése hamarabb megszűnik, mint a koponyacsonté, vagy pedig abban az esetben, ha a tarkóizom erősen ki van fejlődve, a baj az is bekövetkezik. A fejbőr megfeszül a vérellátásban és trofikus idegingerrel zavarok állanak elő. Lassanként mutatkozik a korpaképződés, mint a beálló hajhullás első riasztó jele. Ilyenkor legfőbb ideje annak, hogy a mesterséges táplálást megkezdjük és naponta Dakrysol használnunk.

A Dakrysol hajtápszer és szappan minden ilyen cikkekkel foglalkozó üzletben kapható.

Professor Dr. F. SIGMUND, fiziológ. laboratóriuma, Stuttgart.

pontversenyben 3-ik helyen végzett. Első Németország, második Olaszország.

C. F. R. (Tövis)—Universitatea (Kolozsvár) 3:1 (2:0).

A tövisi C. F. R. szép győzelmet aratott a következő felállításban szereplő „U” ellen: Burdan, Sepi III, Linba, Matei, Dobos, Stefanescu, Tabac, Dobre, Sepi II, Surlasiu; Baciu.

Góllövők: Arpi, Marginean, Morár és Sepi II. (U). Az „U” volt a többet támadó fél, mégis a lelkes C. F. R.-isták rugták a gólkat. A C. F. R. minden egyes embere jó volt. Az „U”-ból a csatársor szépen, de eredménytelenül játszott.

Érdekes győzelem a konstancai teniszversenyen

Konstanca, szeptember 13.

A konstancai teniszmérkőzéseken a Velvart—Schmidt (Brassó) pár 3 szettben legyőzte a Morpurgo báró—Radó-párt. Szettarányok: 6:2, 4:6, 6:3. A vegyes párosban a Velvart—Zizovich-pár a Sangalli—Parabossi-pár fölött aratott győzelmet.

Szerkesztői üzenetek

V. I. Székelyudvarhely. Nagyon jellemző és megleghangú levelet megkaptuk. A hozzáállástól verseket is. Teljesen átérzük sorsát és csak azt a tanácsot adhatjuk, hogy: türelem. Levele hangjából azt érezzük ki, hogy felül tud emelkedni a dolgokon és belátása van a körülményekkel szemben. Ez a leghelyesebb filozófia. Versei is megkapóak, de nem elég érettek ahhoz, hogy azokat megjelentessük. — Matei Corvin. A humoros levél. Kelléke — bármilyen csodálatosnak hangzik is — a humor. Az Ön írása, amit legutóbb küldött, csak annak a nagyon sok humorkísérletnek ismétlése, amelyet már nem egyszer előadtott. Vátozatosságot kérünk és főként újat. A mindig újabb és újabb színporka bizonyít hatná az írást, hogy Ön valóban humoros ember. Ez az írást nem sikerült. Sürgősen jobbat kérünk.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből, 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Férfi sportharisnyák határozottan megerősítve 45 lejért Gross Ferenc harisnyagyárban, Kapu-utca 38. (udvarban). 12532

15 szobából álló ház eladó, háromnegyed hold területtel. Brassó, Str. Aurel Vlaicu 25.

Elhalálozás miatt jövedelmező ház olcsón eladó. Brassó, Str. Larga 14. 12872

Teherautó, új Ford, üzemeletes, olcsón eladó. Kádár Sipiszentgyörgy, Olt-utca 39. a.

Állást nyer

Bodegába kiadástól keresünk. Román nyelv és garancia szükséges. Jelentkezni Hotel Predealban. Bővebbet nyanyott. A nagytalálomnál Brassóban. 12869

Autorizált DENTIST, vagy FOGORVOS, románul beszélő, keresetük azonnalra fizetssel. Benedek, Brassó, Reg. Carol 42. 12867

Perfekt FODRASZNÓT, vas-, vízdolozást és borbélysegédet keresek. Jakab fodrász, Rózsater, Brassó. 12871

Tiszteletes KIFUTÓFIUT FELVESZÜNK. Cím 12873. szám alatt a brassói kiadóban.

Állást keres

Egyedülálló uriaszony, házvezetőnő, nevelőnő állást keres azonnalra, bárhol. „Doktor” Targu-Mures, Agricultrilor 64. 12873

Jömegjelenésű mérszorosított tőke mellé állást keres. „Barátság” jelgére a brassói kiadóba. 12874

Vegyes

Nagyothallás és fülzugás ellen kérjenek prospektusát Németi Móról, Oradea, Vám ház-utca 53. 12481

PETŐFI SANDOR összes költeményei új kiadása, Athenaeum kiadásban jelent meg, művészi rajzokkal díszítve, egész vászonkötésben, 474 oldal terjedelemben. Ára 120 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban, 572 oldal, 1044 vers, egész vászonkötésben, ára csak 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58, (az udvarban).

Keresek bérletre tágas

gazdasági udvart

Brassó közvetlen közelében földdel vagy anélkül — Ajánlatok „Wirtschaftshof”-teligé alatt a „Saxonia” hirdetési irodába. Brassó, Kolostor-utca 14. küldendő

Tölgyfaparketta

Készen lefektetve: I-a Lei 165 m²-ként
II-a „ 130 „ „
III-a „ 100 „ „

Megrendelhető közvetlenül

PETER GROSS, Parkettgyár Rt.-nál
Feketehalom. - Telefon 15 sz.

A. B. C. TEXTIL

ALEX. KÁDÁR

Str. Voevodul Mihai (Kolostor-utca) No 3

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Das Siebenbürgisch-Deutsche

Tageblatt

in Hermannstadt

(Gründungs-jahr 1874)

ist die politisch führende Stimme der deutschen Volksgemeinschaft in Rumänien. Das beste Nachrichtenblatt und das werbefähigste Anzeigenorgan

Schreiben wegen Bezug und Anzeigenveröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes
Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)
Königin Marias-Strasse 25.

FONTOS, AKTUÁLIS KÖNYVUDONSÁG!

MOST JELENT MEG!

Szerzője: Dr. Gariner Pál ideggyógyorvos

LELKI BETEGSÉGEK KELETKEZÉSE ÉS

GYÓGYÍTÁSA

A 176 oldalas vastos munka tartalomjegyzékéből: Bevezetés a modern lélektanba. — Az álomról. — A szorongó és félelmi állapotok keletkezése és gyógyítása. — Az iszony. — Büntudat. — A lelki gyógyítás irányelvei. — A hirtelen haláltól való félelem. — Álmatlanság. — Narkotikumok élvezete. — Szervi tünetek, szervi elváltozások nélkül. — Lelki eredetű szív, gyomor és bélbajok analízise. — Főfájás és migrén. — A kényszerállapotok keletkezése és gyógyítása. — A kényszerbeteg kriminalitása. — A szexuális élet fiziológiája. — A gyermek szexualitása. — Szexualitás és a társadalom. — A férfi társadalom erkölcsi paradigmái. — Funkciózavarok férfiaknál. — Álomértelmezés. — Homoszexuális analízise. — Funkciózavarok nőknél. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelkiéletében. — A klimaxban levő nő analízise. — A depressziós állapotok és az öngyilkosság lélektana. — A melancholia és gyászállapotok lélektana. — A halálosztón. — A bűnhődési vágy. — A bevallási kényszer. — A bűnöző típusok analízise. — Stb. stb.

ARA 117 LEJ

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58

Előzetes-alkalmazás: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulaidonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brassó—Brassó